

MAGYAR LAPOK

XI. évfolyam, 166 (3030) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, 1942 július 25

Súlyos válság jelei mutatkoznak a Szovjetunióban

Aggódik a Vatikán az angol-szovjet egyezmény titkos záradéka miatt

Japan szállító hajók futottak be német kikötőkbe

Az NST stockholmi jelentése szerint az Afton Tidningen közli, hogy Washingtonban és Londonban nagy érdeklődést keltettek azok a hírek, hogy a Japán flotta elhagyta támaszpontjait és ismeretlen cél felé indult.

Az NST római jelentése szerint az angolok már gyakorlati tervekkel dolgoztak ki Gandhi engedetlenségi hadjáratának megakadályozására.

Londoni jelentés szerint a brit blokkadminisztráció közleményéből kitűnt, hogy Németországnak és Japánnak sikerült közvetlen gazdasági összeköttetésbe lépni. Eddig kisebb gummi, szerszám, gép és golyócsapágyas szállítmányoknak sikerült áttörni a szövetségesek blokádját. Ezek a szállítmányok a Horn Fokot kerültek meg és pedig amint az angol véderő megállapítja, minden incidens nélkül.

Hatásosan támogatta tüzségünk a német hidfők védelmét

Budapestről jelentik: (MTI) 13-ik számú hadijelentés. A honvédezerkar főnöke közli:

Az elmúlt héten a honvédhadsereg Voronyezstől délre a hadsereg részére kiutalt vonalszakasz egész kiterjedésében átvette és megszervezte a folyam védelmét. Csapataink megakadályozták az ellenségnek kisebb osztagokkal a Donon való átkelését és tüzségi tüzzel hatásosan támogatták a szomszédos német hidfők védelmét. Megszálló csapataink egy része sikeresen végzi egy nagykiterjedésű erdőnek az oda szorult partizánoktól való megtisztítását

Beláthatatlan tömegű menekülő zsufozódt össze a Don átjáróknál

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A német légierő július 24-én erős harcibombázó és vadászkötelékekkel megtámadta a Rosztovtól keletre rendetlenül visszavonuló ellenséget. A Don folyó több átjárójánál a szovjet csapatok és járművek beláthatatlan tömege zsufozódt össze. Ezek a pontokon az összezsúfolódott bolsevistákat a német repülő szűnet nélkül bombázták és támadásaikkal súlyos és véres veszteségeket okoztak. Rosztovtól délkeletre bombákkal és más fegyverekkel megtámadták és súlyosan megrongálták sok vonatot. A vágányokat több helyen megszakították. A Don több átkelési pontjánál a bolsevisták vadászrepülő segítségével megkísérelték a teljes megsemmisítésnek kitett csapatokra zuduló német támadások kivédését. Német vadászok a bolsevista vadászokat már közeledésükkor megtámadták és heves légi harcban 25 szovjet gépet lőttek le.

Berlinből jelentik (MTI.) A Stefani Iroda jelenti: Svájci lapok londoni tudósítói megállapítják, hogy az angol sajtóban és London parlamenti köreiben bizonyos idegesség érezhető, aminek oka elsősorban Majszki újabb nyilatkozatában keresendő. Majszki ugyanis ismét felszólította az angolokat, hogy állítsák fel a második arcvonalat. A szovjet nagykövetséghez közelálló körök keserűséggel állapítják meg ezzel kapcsolatban, hogy már közel 50 millió szovjetállampolgár került Németország uralma alá és hogy a Szovjetunióban súlyos gazdasági válság jelei mutatkoznak, elsősorban az élelmezés tekintetében.

Rosztov eleste forrongással fenyegeti a Szovjetuniót

Stockholmból jelentik (MTI.) A Stefani jelenti: Angol lapoknak a keleti harcterre kiküldött tudósítójuk azt írják, hogy Rosztov eleste mély megdöbbenést keltett egész Szovjetországban. Stalin a néphez és a vörös hadsereghez intézett kétségbeesett felhívásában világosan utalt arra, hogy mennyire súlyos a Szovjet helyzete. A szovjet hatóságok attól tartanak, hogy a nép körében heves mozgolódás tör ki a vereségek hatása alatt. A politikai rendőrség megkettőzte éberségét és minden embert behörtönöznek, aki azzal gyanúsítható, hogy ellenzi a háború folytatását.

A Transcontinent Press római jelentése szerint két hétigaránylag nyugalom volt az el alameini fronton. A harcok természetesen sohasem szüneteltek. Támadások és ellentámadások váltogatták egymást, míg a legutóbbi napokban rendkívüli módon elmélyült a harci tevékenység. Az utóbbi napok alatt lejátszódó hadműveletek három nagyfontosságú tényre világítottak rá, melyek a következők: 1. Július 23-án a britek nagyszabású támadást kezdtek azzal a szándékkal, hogy áttörjék a tengely arcvonalát. Ehhez az akcióhoz mintegy 400 páncélos utánpótlást kaptak. Ebből a

gel állapítják meg ezzel kapcsolatban, hogy már közel 50 millió szovjetállampolgár került Németország uralma alá és hogy a Szovjetunióban súlyos gazdasági válság jelei mutatkoznak, elsősorban az élelmezés tekintetében.

Genfből jelentik (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A Deutsche Allgemeine Zeitung jelentést közöl arról, hogy rövidesen Vorosilov veszi át a főparancsnokságot a déli arcvonalon. Istanbulba érkezett jelentések szerint a szovjet hatóságok parancsot kaptak Moszkvától, hogy a déli harcterén ne csak a veszélyeztetett övezet közvetlen közelében lévő helységeket, hanem a távolabb fekvő falvakat és városokat is ürítsék ki. A hatóságok felszólították a lakosokat, hogy hagyják el otthonukat és lehetőség szerint egész vagyonukkal meneküljenek. A kolhosokat kiüritik, az állatokat elhajtják. A lakosság vonakodik teljesíteni a hatóságok parancsait és ezért inkább az erdőbe menekül. Sok helyen véres összeütközésre került sor a hatósági közegek és a menekülő nem akaró lakosság között.

400 páncélosból 171et a legutóbbi hét folyamán a tengelycsapatok elpusztítottak, a megmaradt 229 nagyrésze javításra szorult. 2. A britek frontáttörési terve teljes kudarcba fulladt, bár még igen kemény harcok dúlnak. Az olasz különítmények éppen az angol támadások idején foglalták el a Gharabu oázist és a Sziva oázist. 3. Eddig még nem állapíthatták meg, hogy az egyiptomi harcokban amerikai szárazföldi csapatok szerepeltek volna, viszont a repülőgépek nagyrésze amerikai gyártmányú. A lelőtt repülőgépek aránya 4:1 a tengelycsapatok javára.

Vatikánvárosi jelentés szerint ott komoly aggodalmat keltettek az angol-szovjet egyezmény titkos záradékának tartalmáról nyilvánosságra került hírek. A Vatikán részéről hír szerint Londonban diplomáciai lépést tettek a titkos záradéknak a vallási kérdésre vonatkozó részei miatt. Angol részről azt felelték, hogy az egyezményben a vallási kérdéseket nem érintették. A válasz vatikáni körökben nagy kedvtelenséget keltett. A hírt közlő ügynökség rámutat arra, hogy a Szovjet esetleges győzelme után mindenképpen üldöznek Európában kereszténységet.

A világ kenyércsatája

Írta: Dr. Paál Árpád

A búzaérés immár világszerte az aratás állapotába jutott, s mindenünnen a jó terméseredmények hírei érkeznek. A római nemzetközi mezőgazdasági intézet nevezetes arról, hogy a mezőgazdasági termelés helyzetéről mindig megbízható adatokat közöl. Ez adatok szerint az új gazdasági év Európa országaiban is olyan terméseredményeket hozott, melyek a háború eddigi három évének kedvezőtlen és megszorult kenyérvíznyomai helyébe a több kenyér vizsgálatával jönnek. Az angolszász szövetségek éppen arra számítottak, hogy az előbbi rossztermésű évek után az európai kenyérgabona termése az idén is rosszul fog sikerülni, s akkor ők a maguk éhezhető blokádjával az európai országokat térdre kényszerítik. Az éhezhető blokáddal szemben azonban az elmúlt rossztermésű évek idején is Európa meg tudott bírkozni, az új év jótermése tehát még inkább biztosítja, hogy a kiéhezettéire irányuló ellenséges számítás be ne váljon.

Az európai területen a gabonatermelés helyei nemcsak az időjárás mostohasága alul szabadultak föl, de a háborús frontok közelségéből is. A háború például nem dúl most Franciaország területén, s ott most dús termés áll rendelkezésre a blokáddal leginkább kiéhezett népeknek. A Balkánon is mindenütt mezeledgetten aratnak. Olaszországban és Németországban is a terméseredmények annyira megnöttek, hogy e nagy országok önellátása biztos. Németországról nevezetes volt, hogy az elmúlt rossz termésű években is nemcsak magát látta el, de Finnországról és a francia inségekről is tudott gondoskodni. Most a maga nagyobb terméshozamával természetesen még biztosabban tud helytállani.

Az elfoglalt orosz területeken is a gabonatermelést úgy megszervezték, hogy itt is visszajött a békeidők áldása, s ahogy ezek az orosz területek békeidőkben Európa gabonás kincstáraként szerepeltek, most méginkább azzá válnak. A keleti háborús front is sokkal messzibb keletre vonul tőlük, s a bolsevisták téli támadási kísérletei se tudták ezt a helyzetet megváltoztatni. Sőt a legújabb háborús hírek szerint a bolsevistáknak még messzibbre kell vonulniuk a kenyértermelésre kimunkált területekről. Itt a világszerte már eldőlt, itt a béke kenyéradó szervezkedése vette át a parancsolást. És a keleti hadszíntéren küzdő Magyarország és Románia termése is a kedvező eredmények biztonságával áll a maga katonai mögöt.

Tehát Európának az angolszász-bolsevista államokkal küzdő országaiban Isten mindenütt megadta az új búzatermés eredményeiben a kedvező helyzetet. Hogy a nagy természetnek erről az áldásáról tudnak a hírek beszámolni, ez fölé a legmesszibb ható győzelmi hírel. Ahogyan a győnge termésű években sem tudott sikerülni az ellenség tenger felőli zárata, s nem tudta meg-

Utazásnál

A változó életmód zavarja a rendszeres emésztést. Ez émelygést, fejfájást okoz. Ne felejtse, hogy utazáshoz szükséges a jó hashajtó.

PARMO

hozni a kiéhezhető, úgy ezután még kevésbé sikerülhet ez a kiéhezhető szándék. Ellenben a tengerzáró hatalmak hajói sokmillió tonnavesztéssel pusztulnak el, s így éppen az ellenség jutott olyan helyzetbe, hogy a neki szükséges szállításokra már nincs elegendő hajója. A német-olasz-japán bűvárhajók pedig naponként gondoskodnak róla, hogy ez a hajótér mind kevesebb legyen. A londoni parlamentben már legutóbb ijedten meg is állapították, hogy az angolszász tengeri hatalmak a sok szárazföldi veszteség után most már a tengeri nagy csata elvesztésével is komolyan számolhatnak. Az éhezhető tengeri zárlat urai idejuttattak az éhezhető akarással.

Európa országaiiban a dús kenyértermés megnyugvása áll ezekben ezzel a kilátástalan ellenséges akarattal. Nem gúnymosoly van ebben a megnyugvásban, de annál több biztonságérzet és hit a magunk igazában. Az ellenséges világhatalmi szándékok fölött a gúnymosolyt a nagytermészet adja. Amerikában, Kanadában, Ausztráliában is gyönyörű a gabonatermés, tehát angolszász ellenfeleinknek is megvolna az okuk, hogy Isten áldásának örüljenek. Ott azonban nem örülnek ezen, hanem annál inkább gondba borultak a sok gabonafőlése miatt. Július első felében nagy tanácskozása gyűltek össze Washingtonban az angolszász gabonakivitel kereskedők, s hosszú és ideges vitatkozásba kezdtek, hogy gabonafőléselegükkel mit csináljanak. A tanácskozásba bevonták Délamerika legnagyobb búzatermelő államát, Argentínát is, mely ugyan a semlegeség politikáját vallja, de az angolszász tengerzár miatt maga is elzáródott európai és ázsiai piacaitól s így maga is az amerikaiak kényserhelyzetébe jutott a maga gabonafőlése miatt.

Ezek az amerikai gabonafőlésegek azok, melyekben a nagytermészet gúnymosolya megnyilatkozik, s kínos nevetésgüvé teszi azt az éhezhető szándékot, amit az angolszászok kereskedelmi politikája Európa és a többi világréz fel-törökívő népei ellen kigondolt. A nagy éhezhető blokáddal elérték, hogy most a természet gabonáértelődő áldása is átokká válik fölöttük. Nem tudják, hogy mit csináljanak gabonafőléseikkel. A washingtoni gabonakonferencián hoztak valami olyan határozatot, hogy nagy gabonakincstárt létesítsenek 100 millió bushel (félmáza) mennyiségű raktározással, de abból majd csak azoknak az európai államoknak adnak, amelyek fel-szabadulnak a tengelyhatalmak alól. Argentína nem akar ilyen haragszomrád-politika folytatásában résztvenni; ő tehát a tengelyhatalmak elleni gabonakincstár létesítésében nem vállalt részesedést. A határozat így is jellemző arra az elfogultságra, mely az éhezhető

Európa ellen folytatni akarja.

Ez a mozdulat azonban inkább üres tüntetés, hiszen Európa a maga önellátására berendezkedett, s ez a berendezkedés már rossztermésű években is kiállotta a tűzpróbát. A jótermésű években annál inkább el tud lenni amerikai gabona nélkül. Sőt Európának éppen a maga földműves társadalma érdekében méginkább be kell rendezkednie, hogy mezőgazdasági terményei úgy mennyiség, mint minőség tekintetében az amerikai termeléssel fölvehesék a versenyt. Európa minden országa hozzá is kezdett ehhez a még behatóbb termeléshez, s annak a legszeleesebb és legmélyebb megszervezéséhez. A háborúból való átmenetnek ez a megszervezkedés lett a legfőbb teendője, s ennek a sokatmondó megnyilatkozása volt hazánkban is az a törvényalkotás, melyet a magyar parlament most pár napja hozott az egymilliárdos mezőgazdaságfejlesztő beruházásról.

Olyan fejlődési irány körvonalai bontakoznak ki előttünk, melyekből a látszik meg, hogy minden földrész, tehát Európa is, maga kíván gondoskodni a maga kenyéréről, s ezt a létfenntartási szükségletet többé nem teszi függővé az amerikai gabonafőlésektől és az angolszászok világhatalmi politikájától. Ezt a jövőbeli kibontakozást vette észre a washingtoni gabonakonferencia is, mikor egy másik határozatában olyant mondott ki, hogy a gabonafőlésegek jövőbeli elkerülése érdekében csökkenteni kell az amerikai gabonatermelést. Az ottani földműveseket pedig a termelés csökkentéséért az államkincstárnak

APOLLOBAN a legnagyobb sikerű magyar operette filmváltozata

Tolnav Klári és Jávör Pál

Egy csók és más semmi

Belvárosi mozgóban

Háry János

A magyar filmgyártás remeke. Zene, humor és kacsás. Főszereplők: Páger Antal, Dajka Margit stb.

Hollywood büszkesége a BALALAJKA

ahol Eddy Nelson énekel Hajmássy Ilonának az egyetlen lányának, aki válaszolni tud rá!

Ma a CASINOBAN

kárpótlásban kell részesítenie. Meglátása ez annak, hogy ami gabonapiacot az amerikaiak és angolok a maguk háborúja miatt elveszítettek, azt nehezen szereshetik vissza. Mária levonják ebből azt a következtetést, hogy emiatt saját földműves társadalmuk jut olyan válságba, melyet állami kárpótlással kell enyhíteni.

Mindenesetre nagyon tanulegős, hogy a mezőgazdaság világterületén az angolszászoknak ilyen visszavonulásra kell gondolniuk. Washingtonban kezdik érezni, hogy a kenyércsátát elvesztették. A további fejlemények meghozzák azt a

kényserhelyzetet is, hogy a kiéhezhető akaró hatalmak belássák e szándékuk hiábavalóságát, s hogy e szándékkal csak maguknak ártanak a legtöbbet. Rá kell jönnök, hogy csak okos, becsületes, kölcsönös jóindulatú békével menthetik meg földművelő népüket a további katasztrófától. Az angolszászok kenyércsátája elvesztéséből okoszerű folytonossággal kell elkövetkeznie a békének, s benne a népek olyan új berendezkedésének, melyben a világhatalmi delem nem lesz hatalmi cél és parancsoló a népek fölött, csak eszköze a népek közötti egészségesebb forgalomnak.

Megfelelő nyersanyagelosztást és a cégtulajdonosok pontos megjelölését kerik a ruházati iparosok

Ülést tartott a Baross Szövetség ruházati iparos szakosztálya

Nagyvárad. Saját tud. A napokban tartották a ruházati iparosok népes szakosztálygyűlésüket Kovács Antal szakosztályelnök és Nagy János szövetségi alelnök vezetésével.

Kovács Antal szakosztályelnök megnyitója után beszámolt a ruházati iparosok „Berger Simon zár alá vett áruközletével” szemben támasztott igényéről. Mint ismeretes, a ruházati iparosok egyik agilis tagja leplezte le azt a hatalmas áruhalmozást és árdragítást, amelynek eredményeképpen 350.000 pengő értékű áru került lakat alá és vár felosztásra. Minden hazafias érzésen túl az áruhiány kényszerítette a leplező iparost a nagyszabású panama leplezésére. Természetes, hogy a mindenhől kiceppent feldolgozó iparosság is igényt támasztott ezuttal a fenti áruközlet felére.

Amikor Kovács Antal szakosztályelnök a közellátásügyi minisztériumban szorgalmazni akarta az elosztás ügyét, ott arról értesült, hogy a fenti árut három kamara területére

Marosvásárhely, Kolozsvár és Nagyvárad kamarai területére osztják szét Kolozsvár város előnyben részesítésével.

Az Ipartestület elnökségével egyetemben éppen ezért kérték fogják az iparügyi minisztériumot, hogy az iparosság érdekeit védje meg. Panaszok hangzottak el a textil nagy- és kiskereskedők ellen is, akik nem szolgálják

ki a termelő iparosságot.

Az iparosok kérik az illetékes hatóságokat, hogy a vásárlások alkalmával felvett jegyzőkönyvek alapján vizsgálják felül, hova kerülnek szétosztásra a kiadott áruk, ha olyan népes szakosztályok, mint a magyar és a konfekciós szabók egy hónap alatt alig kaptak valamennyi árut.

Bajtársi szolgálat és stróhman ügy

A bajtársi szolgálat és az állvállalkozók (stróhman) ügyének ismertetése során Nagy János ügyvezető elnök lelkes szavakkal beszélt a Baross-tesztvéreket. Az új cégtáblához új magyar öntudat és becsületes magyar szellem kell. — mondotta. — igaz állítást akarunk. — Hadirokkantak átképzésére kérte fel az iparosságot a továbbiak során Kovács Antal szakosztályelnök.

Az indítványok során Mágori Lajos megemlítette, hogy az üzletek és üzemek tulajdonosai teljes nevüket írják ki, hogy abból a zsidó jelleg kitűnjék ha esetleg keresztény élettársával akarná azt leplezni és így megtéveszteni a jóhiszemű keresztény vevőközönséget. A gyűlés a javaslatot egyhangulag elfogadta és a szükséges lépéseket illetékes helyeken megteszi. Tárgyalták azután azoknak az iparendélyeknek végleges rendezését, amelyeket a régi rendszer idején család uton szereztek. Mint hogy fenti sérelem ügyében már csaknem minden erdélyi Ipartestület felszólítással élt a minisztériumhoz, így ennek rendezése sok keresztény iparost felesleges zaklatásoktól mentene meg. Ennek ezért a szakosztályelnök kérte a műhelyellenőröket, hogy kellő óvatossággal járjanak el ilyen esetekben és akiknek teljesen rendezetlen az ipar, azokat igyekezzenek a rendezésre bírni. Több apróbb kérdés és indítvány elhangzása után Nagy János, a szövetség ügyvezető elnöke bejelentette, hogy szombat este táborozást tartanak a fővárosi nyári helyiségében, melyre a megjelentek szíves megjelenését kérik. A Hiezekegy elmondása után az elnök a gyűlést bezárta.

ÁDRÁGITÓT ÍTELT EL A SZEGEDI TÖRVÉNYSZÉK. Szegedről ismétlik (MTI.): A szegedi törvényszék hat hónapi börtönrre ítélte Ceamangó Imre horgosi gazdát, mert a tej literjéért 60 fillérért árusította.

Irodai írógépek

(Svéd gyártmányú „Orgak”) db-kint 280 P-ért eladó. Kitűnő állapotban vannak, asztalok, padok, porcellán mosdó. Szilágyi Dezső-u. 12. I. 5.

MEGNYITOTTUK az Apolló palotában épített

üzlethelyiségünket

Szőnyegek, függönyök, butorszövetek, linoleumok
ballonkabátok, kárpitos kellékek, zsákok.

HAAS FÜLÖP és FIAI-féle Rt.

Szenvedélyes felhívásban fordult a moszkvai rádió a szovjetekhez

Ausztrália ismét nagy veszélybe került

Stockholm. (MTI). A Német TI jelenti: A moszkvai rádió szenvedélyes felhívást intézett a szovjetekhez, melyben kijelenti, hogy veszélyben van a Szovjetunió. A németek mind mélyebben nyomulnak az ország belsejébe. Felhívja a Szovjetunió polgárait, hogy testükkal alkossanak bástyát a németek feltartóztatására.

Berlin. (MTI). A Német TI jelenti: Illetékes német helyről közlik: Német politikai körökben pénteken este megállapítják, hogy vannak jelentések, amelyek szerint az egyiptomi hadsereg bizonyos hadászati pontokat megszállott, hogy megakadályozzon mindenféle rombolási cselekményt. Német részről ezt az intézkedést úgy tekintik, hogy az egyiptomiak nem hagyják országukat elpusztítani.

London. (Bud. Tud.). A japánok Uj Guineában történt partraszállása bizonyítja, hogy a japán invázió veszélye Ausztráliában sokkal nagyobb mint eddig — hangoztatják angol politikai körökben.

Megtörték az utolsó ellenállást a Don kanyarban

Berlin. (MTI). A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának: A véderő főparancsnoksága közli: Mint különjelentésben már hírül adtuk, a német hadsereg, a fegyveres SS alakulatokkal és szlovák egységekkel együtt, a légi fegyvernem kitűnő támogatásával az egész arcvonalon áttört a rosztovi erősen kiépített és mélyen tagozott állásokat és rohammal elfoglalta Rosztov fontos közlekedési és kikötő központját. A város megtisztítása az ellenséges csapatok maradványaitól még folyamatban van. A Don kanyarban gyaloghadosztályaink és gyorsköteléink megtörték az újonnan harcra vetett szovjetcsapatok heves ellenállását. E harcok során 60 páncélos és 29 löveget semmisítettünk meg. Voronyezstől északnyugatra elmentáradással visszavertük az ellenség erős támadásait. Harci köteleink beavatkoztak a földön folyó harcokba és súlyos veszteségeket okoztak az ellenségnek. A volhovi szakaszon és Leningrád előtt a szovjet újabb támadásai omlottak össze. Tüzérségi tüzzel szétvertük ellenséges csapatkészletét állásokat. A Jeges-tengeren Poljarnoje kikötőjét támadták harci gépeink. A szovjet a tegnapi nap folyamán 83 repülőgépet veszített, német részről 7 gép hiányzik.

Egyiptomban El Alameinnél tovább tartanak a heves harcok. Az olasz csapatok elfoglalták a Szivaoázist. A német és olasz légi erők ismét rendkívül hatatosan működött közre a hadműveletekben. A légvédelmi tüzérség által, légi harcokban és Málta felett lelőtt brit repülőgépek száma tegnap 18 volt.

A Nagybritannia elleni harcban a német légi erők nappali és éjszakai támadások során telibetalált több közepangolai repülőgépipari művet, repülőteret és egyéb hadifontosságú építményt. A megszállott területi berepülési kísérletek során a britek tegnap kilenc gépet veszítettek. Nyu-

gatnémetszaki helységek ellen intézett brit zavarótámadások és az elmúlt éjszakai támadások során, melyek főként Duisburg ellen irányultak, a polgári lakosságot veszteség és kár érte. Tüzek keletkeztek több magánépületben és egyes középületekben.

Róma. (MTI). A Stefani Iroda jelenti: Illetékes olasz katonai körök a következőkben ismertetik az egyiptomi katonai helyzetet: Az egyiptomi helyzetet a múlt héten heves harcok jellemezték. Különösen ádáz harcok dúltak július 21-én délutántól reggelig. A hadműveletek két szakaszon fejlődtek ki, a kocsival járható út és a vasút két oldalán a tengerpart mentén és eir el Bibbtől délre. A Küzdelembe a Középkeletről átdobott csapatok is résztvettek. Minden valószínűség szerint az ellenségnek az

Négyszeres erődv védte Rosztovot

Berlin. (MTI). A Német TI jelenti: Mint a véderő főparancsnokság kiegészítéseként közli, a bolsevisták Rosztovot négyszeres erődvvel védtek. A város bevétele északról kelet felé húzóva kezdődött. Július 23-án közelharcban, ember ember ellen harcol-

Megsemmisült az ausztráliai légierő

Tokio. (MTI). A Német TI jelenti: A császári kormány közölte, hogy az ausztráliai légierő súlyosan megsemmisült az egyre erősebb japán támadások nyomán. Az ausztráliai légierőnek olyan súlyos veszteségei vannak, hogy gyakorlatilag megsemmi-

Éjszakai vadászok és a légvédelem 6 támadó brit gépet lőttek le. Néhány szovjetgépet hatástalan zavarótámadást kísérelt meg Keletporoszországban. A bolsevisták egy gépe odaveszett.

Nagyszabású hadművelet indulnak ki Rosztovból

Berlin. (MTI). A Német Távirati Iroda a hadijelentés kiegészítéseként a következőkről értesül: A Don folyó menti Rosztov városának német és szlovák csapatok által történt bevételét, a szovjet arcvonalon megindult nagy német támadó lökés főeredményének tekintik. A szovjet a Don alsó folyásának ezt a fontos átkelő helyét és elsődrendű közlekedési csomópontját, ravaszul kiépített és nagyon megerősített mély védelmi rendszerrel látta el. Nagyon kemény harcokban, viszonylag rövid idő alatt megtörték szovjet ellenállást a rosztovkörnyeki övezetben. Rosztov elestének összehangolt eredményeként meg lehet állapítani, hogy most már a Don torkolati vidéke is német kézre került és ezzel a német déli szárny most

Nem sikerültek az angol támadások El Alameinnél

volt a szándéka, hogy széles éket hasítson a német-olasz vonalakba. A támadást erőteljesen visszavertük. Az ellenség rendkívül súlyos veszteségeket szenvedett. Több, mint ezer halottat és 130 harckocsit hagyott a csatatéren. A foglyok száma meghaladja a kétezeret. Július 15-ike óta az ellenség 171 harckocsit vezetett. Mindent egybevetve, a háromhetes küzdelem semmit sem vezetett heveségből. Az ellenség olyan tartalékot vetett be a küzdelembe, melyeket más helyről kellett elvonnia.

hadjó, amely a malakkai tengeri úton négy órán belül két ellenséges tengeralattjárót sülyesztett el vízbombákkal. Sűrű fekete olajfoltok mutatták a támadás eredményét.

Lisszabon. (MTI). A Stefani Iroda jelenti: Washingtoni jelentés szerint Elisabeth Lilling közismert chicagói írónőt törvényes elé idézték, mert egy bolsevistaellenes könyvet jelentetett meg „Vörös háló” cím alatt.

Megnyílik ősszel a második nagyváradi polgári fiúiskola is

Nagyvárad. Saját tud. A nagyváradi m. kir. állami polgári fiúiskola születésének 73. és ujjraszületésének második esztendejében odafejlődött, hogy a régi épület befogadóképessége kevésnek bizonyult a jelentkező tanulók számára. Hisz ebben a tanévben a magántanulókkal együtt, közel 1500 növendéket számlolt az iskola.

A népi szellemen épült és gyakorlati alapon működő iskolánk nagy sikere ez, melyre a legfelsőbb tanügyi hatóságok is felfigyelve, olyan elhatározásra jutottak, hogy Nagyváradon az igények kielégítésére meg kell szervezni a II. számú állami polgári fiúiskolát is.

A megértő elhatározást gyors tett is követte s szeptemberben már meg is nyílik az új iskola. Ideiglenesen — míg megfelelő épületet kap — a Szilágyi Dezső-utcai volt polgári leányiskolában nyer elhelyezést az intézet.

Az iskola igazgatásával Puskás Albert polg. isk. tanárt bízták meg s így az új igazgató értékes és agilis személye már magábanvéve is megfelelő biztosíték a II. számú polgári iskola rohamos fejlődésének. (k.)

H I T E L

NEMZETPOLITIKAI SZEMLE,

A júliusi szám tartalmából:

Jakó Zsigmond:

A magyarság életrajza

Ottlik László:

„Pax britannica”

Erdei Ferenc:

Parasztságunk legújabb alakulása

Makkai László:

Északkelet német viszonyai-

nak kialakulása

Gyulai Pál a magyar-román vi-

szonyról 1851-ben — Földbirtokpo-

litika és magántulajdon — Orszá-

gos példa: az E. M. G. E. —

„Márkus”

Szemle:

Guoth Kálmán: Magyar középkor

Előfizetés egy évre P. P. Egyes száma

ara 1 P. Szerkesztőség és kiadóhi-

vatal: Kolozsvár, Mátyás király-tér

5. sz. I. em. Postacsekk 72.898.

Megjelenik minden hó 15-én.

Ajándéktárgyak, kölnik, szórók, kazetták legolcsóbban a

Sándor drogeriában Rákóczi-út 7.

Telef. 26-39. Pipere- és mosó szappan árusításra kijelölve.

NYARI NOTESZ

Nyarálás

Július elején Márai Sándor gördülő kerekjari egyikében fölvetette a kérdést: a háború második nyarán illik-e nyarálásról egyáltalán beszélni. No és, ha beszélünk róla, illik-e nyaralni menni? Honvédeink a frontokon nehéz megpróbáltatásokon mennek keresztül. Erős fizikai megterhelést és igen nagy idegpróbát jelent a mai hatalmas gép- és anyagháború. Ilyen körülmények között illik-e arra gondolni az itthonmaradtoknak, hogy nyaralni menjenek?

Eszembejött beszélgetésem a budai csapatkórház előtt egy frontot járt katonára édesanyjával. Az édesanya: orvos övegye. Visszaemlékszik ura szavaira: ha az idegek megfelelő húspárnába vannak ágyazva, jobban bírják el minden megterhelést. Meghívva menni a frontra kitűnő preventív módszer minden betegség ellen.

Hasonló gondolatokkal válaszol Márai is az előbb feltett kérdésre. Háborúban vagyunk. A külső front erőssége éppen olyan fontos, mint a belső fronté. Idehaza szükség van nyugodt, jóidegzetű munkásokra, hivatalnokokra, akik az évnek terhére jókedvvel, erős idegzettel végzik. Ott kint szükség van edzett ellenálló katonákra. Akármelyik szükségletet nézzük, mindenképpen igaz, hogy a pihenés, a napfény és jó levegő okozta erő- és derűraktározás nemzeti kincs ma. Raktározzunk tehát erőt, frisseséget magunkba. Pihenjünk. Ha a nyarást így fogjuk fel, jogos, sőt kötelezőt teljesítünk vele magunk, családunk, hivatalunk, a közösség iránt is. Mert annál nagyobb munkakedvvel adhatunk majd eredményesebb teljesítményt. A dorbézolás, az életerő pocskelése, a reggelig tartó cigányozás és ivás, pazarlás és megbotránkoztatás ma. Legyen nyarálásunk egyszerű és szerény erőgyűjtés a munka napjaira.

Ha már a nyarálásról esik szó, idefűzök néhány érdekes esetet, ami nyarálással összefüggő utazás alatt mindenkivel megtörténhetik.

Hordár

Hosszabb tartózkodásra egy-két csomagot kénytelenek vagyunk magunkkal vinni. Néha persze hordárra is szorulunk. Amikor azonban becsületesen meg akarjuk fizetni a jó ember munkáját, jön a fogas kérdés:

— Mennyi jár magának?

Nyugati országokban a tájékozatlan utasnak nem kell ilyesmin törnie a fejét. A kérdést sem fogja például Olaszországban feltenni, mert a pályaudvaron nem az Igmándi keserűvíz hirdetése a legfontosabb. Becsületesen kiírják: hordárnak egy csomagért 50 centesimo jár. Németországban a hordár maga mondja meg: egy csomag 15 Pfennig. Mindenütt így van ez nyugaton. Nálunk ezzel szemben a hordár jursán mosolyog és azt mondja:

— Odabizom.

Erre a legegyszerűbb válasz az, hogy:

— Isten áldja!

Mert ugye, ha rámbizák, akkor nem fizetek. Ki fizet ma passzióból? Fize-

Megnyílt

Szabó Imre
bőrkereskedése

Szent János-utca 6. szám alatt.

tünk azért, mert jár valami, mert kötelességünk fizetni. De ha „odabizák”, hát nem fizetek. Vagy esetleg adok két fillért. Ez semmiképpen sem rendes dolog. Ne sajnáljon az állomásfőnökség egy-két táblát kiakasztani, ami mindenkit pontosan tájékoztat: „Hordárnak csomagonként harminc fillér jár.” Ha aztán jókedvem és pénzem van, adhatok többet, de ez teljesen tőlem függ. Állapítsanak meg egy méltányos árat és azt mindenki köteles megfizetni. S akkor vége lesz az „odabizom”-nak, aminek erősen keleti, hogy ne mondjam balkáni hangása van.

Konflis

Hát persze, a csomagokat fölteszik egy egyfogatú, zötyögő járműre. A konflira. Az ember bedöcög a lakására. Utközben vonatkozik. Visszaemlékszik, hogy régebben a díjszabás táblácska ott lógott a kocsij belsőjében. Igaz, hogy ravaszul letakarva a löpökroc bakról lecsüngő végével, de mégis ott lógott. Most hiába kerestem. Kénytelen vagyok megérkezésemkor megint föltenni a vesztélyes kérdést:

— Mennyi jár magának?

Es mintha kívülről tudnám, jön megint az ominózus: „Odabizom.” Ilyenkor a legjobb, ha az ember kinyitja a kaput és szépen bemegy. Sokszor a konfliskocsis vakmerőbb és a 10 perces útja kivágja: két pengő ötven. Ilyenkor ad az ember egy pengőt. De még mindig nem tudja, hogy mennyi az előírt ára egy ilyen útnak. Nem valószínű, hogy illetékesek elolvassák ezt a kis nyári noteszt. De az a pár ember, aki már hasonlót tapasztalt, legjobban, ha a módszeremet követi. Az „odabizom”-ra csak „Isten ildja” lehet a válasz.

Elkészült az idei Szent István hét ünnepségeinek programja

Fényes egyházi ünnepségek, országos levante bajnokság, Szent István Kupa

A főváros Idegenforgalmi Hivatala elkészítette az idei Szent István hét ünnepi programját, amely eseményekben most is gazdag lesz, de mégis magán viselheti a háborús idők nyomát. Nem rendeznek az idén tűzijátékot, de mégis gondoskodnak a nagy tömegek ünnepi szórakoztatásáról és különösen zenei és sportvonatkozásban állítottak össze ez alkalommal nívós programot. Megnyílnak a színházak is Szent István hetére, szerepel a Gyöngyösbokréta, számos kiállítás rendeznek. Az ünnepi hét fénypontjai természetesen a szokásos egyházi ünnepségek, amelyeket nagy fényvel rendeznek. A részletes program a következő:

Egyházi ünnepségek. Augusztus 19—27-ig a Várplébánián minden este hat órakor Szent János ajtószolgát tartanak ünnepi beszéddel. Ugyanez idő alatt tekinthetik meg a hívők a Szent Jóbót a Várplébániában. Augusztus 15-én és 20-án reggel 9 órakor ünnepi misét celebrálnak a Koronázó Főtemplomban. Augusztus 20-án reggel nyolc órakor vonul fel a Várban fényes kísérettel a Szent János körmenet. Az ünnepi hét folyamán a gellérthegyi Sziklakápolnában is mindennap ünnepi misét tartanak.

Zenei események. A Székesfővárosi

A megbízhatóság vonatkozik a két előbbi esetre és számtalan hasonlóra. Ha már a kereskedésekben sikerült oda jutnunk, hogy egy három pengő húsz filleres áruért nem igyekeznek a boltos öthetvenet kérni és aztán nagyképpen megszeméltatni a vásárlót, miért kell még a hosszabb vitatkozni egy viteldij körül.

Egyszerű elintézés

Az egyszerű elintézés különösen hivatalokban kívánatos. Neveljük rá az embereket arra, hogy ügyeiket röviden és szabatosan mondják el, de mint tisztviselők, mi se kezdjünk családi kapcsolatokról és gyomorfelekéről társalogni, mikor irászatunk és folyosónk tömve van. Van egy jó francia kifejezés, mellyel azt az embert jelöljük, aki lelkiismeretesen és gyorsan intéz el dolgokat: *homme expeditif*. Aki „expediálja” — gyorsan postázza az ügyeket. Legyünk ilyen „expeditif” emberek hivatalban, állomásán, pénztáraknál. Készítsük ki előre a pénzt apróban, ha látjuk, hogy még egész sor várakozik mögöttünk és ne olyankor ereszkedjünk hosszas megbeszélésbe a pénztárossal a zenekari ülés és az erkély minőségéről, különös tekintettel a légköri viszonyokra. Ez mind jó érzés és neveltség kérdése és ez a legtöbb és legkevesebb, amivel a felebaráti szeretetet betölthetjük. De követeljük is mindig határozottan a becsületet és gyors elintézet. Embereken és a közönség nevelésén múlik itt minden. Akkor utazásainkat, nyaralásunkat és egész életünket civilizáltabbá, kellemesebbé tehetjük.

Tátray Barnabás.

Kiállítások. Augusztus 1—29-ike között rendezik a Széchenyi Könyvtárban a Magyar Címer Kiállítást. Augusztus 16—25-ike között a Hajózási Club helyiségeiben Nemzetközi Művészeti Fotótárlatot rendeznek.

Augusztus 15-én a Halászbástya alatt Julianus szobornál a Magyarok Világszövetsége rendez ünnepséget a külföldön élő magyarokra emlékeztetve.

Sportesemények. Augusztus 15 és 16-án országos levante bajnokságot, 22-én és 23-án országos seniorbajnokságot bonyolítanak le. Augusztus 14. 15 és 19-én este 9 órakor az Elektromos pályán bonyolítják le a Szent István Kupa football körmérkőzéseket. Aug. 15 és 16-án a Millenáris pályán az országos kerékpárhajózási versenyek lefutására. 26-án pedig ugyanott rendezik a nemzetközi motorversenyzők versenyét. Augusztus 24—31-ike között tartják a Margitszigeten a magyar bajnoki teniszversenyeket a METESZ rendezésében augusztus 2—9 és 16-án a Simor-utcai pályán bonyolítják le a Corvin Kupáért a tekeversenyeket. Augusztus 19 és 20-án a sport-utcai pályán pedig a Szt. István serlegért rendezik az országos kerületi mérkőzéseket. Augusztus 16-án tartják a Beszkárt pályán a GYOSZ Szabadidő Szervezetnek sportbemutatóit. Augusztus 19-én 20-án a MOVE országos céllövészajózási versenyeket rendezik. Az augusztusi lövészajózási szezon kiemelkedő eseménye a 20-án lefutásra kerülő Szt. István díj. (Magy. Tud.)

Uj fiunevelő-intézet Nagybányán

Széles körökben ocszatlan meglepést váltott ki az a hír, hogy a nagybányai minorita szerzetes atyák vezetésevel új fiunevelő-intézet nyílt meg, amely a város környékén és Magyar-cserezig távolabbi részein lakó keresztény magyar ifjaknak nyújt majd otthon, gimnáziumi tanulmányaik folyamán

A nagybányai Minoriták több évezredes múltja és főleg a megszállás éveit átélő tanúsított bátor kiállása, mely a vallási öntudaton túl, az örök magyar értékek, célok ápolását és ábrantartását tüzte ki maga első sikeresen, elegendő biztosíték arra, hogy a patinás falak között a legmegfelelőbb szemlében készülhet fel az életre, a még ma iskolapadokban ülő új nemzedék.

Az internátus avatott előjárósága a maga részéről mindent elkövet, hogy a vezetés alatt álló intézetből kiképzett növendékek egyformán jól állják meg helyüket vallás-erkölcsi tekintetben, az élet gyakorlati követelményeivel szemben s ugyszintön a megfelelő tanulmányi előmenetel szempontjából.

A szatmárnémeti tankerületi királyi főigazgatóságától érkezett értesítés nyomán — amely szerint a fiunevelő intézet ez év őszén miniszteriumi engedéllyel megkezdheti működését — remélhető, hogy ez az új intézmény is egy parányi, de szilárd oszlopa lesz a magyar művelődés eok áldozatát, de még több hittel épülő templomának.

Értesülésünk szerint az intézetbe a bennlakó növendékek fölvétele már folyamatban van. A festői vidékben gazdag és kiváló hegyilevegőjű városban megnyílt internátusnak címe: „Kelemen Diák” fiunevelő-intézet, Minorita rendház, Nagybánya.

Hirdessen a Magyar Lapokban

Szeptember hatodikán nagyszabású katolikus napot rendez a bihari egyházközség

Scheffler János püspök mondja az ünnepi szentmisét. Országosnevelési szónokok az előadók sorában

(A Magyar Lapok tudósítójától)
A bihari egyházközség a közeljövőben nagyszerű ünnepségek színhelye lesz: szeptember hatodikán az Actio Catholica szakosztályainak rendezésében szép sikerrel biztató katolikus napot tartanak, amely iránt máris a legnagyobb érdeklődés mutatkozik az egész környéken. A rendezőség már hetekkel ezelőtt kérte részvételre dr. Scheffler János püspököt, a váradi egyházmegye apostoli kormányzóját, aki közölte az illetékesekkel, hogy a katolikus napon az ünnepi szentmisét mondja és szentbeszédet is tart. A hír nagy örömet keltett mindenfelé; a püspöknek ez az első vidéki utja a váradi egyházmegyében. Közölte a megyéspüspök azt is, hogy a katolikus nap fővédnöki méltóságára dr. Schriffert Béla vikáriust kérte fel, aki máris megadta a közvetlen utasításokat, hogy a rendezés körül milyen szempontokat vegyenek figyelembe.

Nagy vonásokban már az egész katolikus nap tervezete megvan. Szeptember 5-én, szombaton este ünnepélyes Veni Sancte és szentségimádás vezeteli be a katolikus napot. Az esti szentségimádás 7 órakor kezdődik s 9 órakor ér véget. A Veni Sancte tartására Jávori István ny. plébánost kérték fel; a szentségimádás vezetésére pedig dr. Hanzély Lajos püspöki titkár, aki ezuttal a szentbeszédet is mondja.

Szeptember hatodikán, vasárnap reggel 9 óra 30 perckor érkezik Biharra dr. Scheffler János püspök, akit az egyházmegye vezetősége ünnepélyességgel fogad. 10 órakor a püspök szentmisét mond s szentmise közben prédikál is. A templom közönsége mindegyeszig szentáldozáshoz járul s a püspök kezéből veszi a szentostyát.

11 órakor a bihari Katolikus Népkör helyiségében a bihari esperesi kerület plébániáinak egyháztanácsosai tartanak közös megbeszélést. — Ezen a megbeszélésen a püspök is résztvesz, akinek felkérésére dr. Schriffert Béla vikárius fog elnökölni. Résztvesznek ezen a érdekelt egyházközségek egyháztanácsosai egytől egyig, akiket plébánosaiikkal együtt nagy szeretettel invitált meg a bihari egyházközsége vezetőség. A bihari püspöki, a csatári, a hegyköztötteleki, a szalárdi és az almástegyverneki

egyházközség vezetősége és lelkipásztorai ülnek össze lelkivonatkozású dolgok megtárgyalására. A megbeszélésen felszólal a megyéspüspök is s az előadók közt szerepel dr. Schriffert Béla vikárius is.

Déli 1 órakor a mai idők parancsolta szerény keretek közt szeretetvendégség lesz a Népkör helyiségében, amelyen a meghívott egyházközségek tanácstagjai vesznek részt a püspökkel és kíséretével. A bihari egyházközség tagjai a vendéglátók, akik nagy szeretettel készülnek nagyon kedves vendégeik fogadására és mindent elkövetnek, csak hogy megmutassák, milyen szívesen látják érkező hittestvéreiket.

Délután 3 órakor ünnepélyes nagygyűlés lesz, amelyen országosan ismert kitűnő szónokok lesznek az előadók. Ezen a nagygyűlésen szintén résztvesz a megyéspüspök és dr. Schriffert Béla vikárius mond megnyitót.

Délután 6 órakor szentséges körmenet lesz, amelyet a püspök vezet; közben szentbeszéd és utána Te Deum.

A bihari katolikus nappal kapcsolatban a Magyar Lapok munkatársa beszélgetett dr. Schriffert Béla vikáriussal, aki a következőket mondta:

— Az anyaországi katolikus manifesztációk egyik leghatásosabbja a katolikus nap s nem tudom eléggé hangsúlyozni, mennyire örülök, hogy Biharon is rendeznek ilyet. Örömet fokozza, hogy a rendezőségnek gondja volt a különböző egyházközségek tanácstagjainak testvéri invitálására; nem is kétlem, hogy szerető hívást kellőképpen értékelik s nem fog hiányozni senki. A Püspök ur' Öngyméltósága nagyon is tudja az ilyen megnyilatkozás jelentőségét és súlyt helyez rá, hogy sikere érdekében mindenki megtegyen minden lehetőt. Kívánatos volna; — s biztos vagyok benne, hogy ez az ohajom megvalósul; hogy a bihari katolikus nap mintájára s a most megadott rendezési recept szerint, más esperesi kerületek is rendezzenek hasonló manifesztációt. Vigyázva persze arra, hogy kizárólag lelkivonatkozású dolgok kerüljenek megbeszélésre.

Hatszáz kilométer két kurta hasában

„Fut a rét, fut a part, fut a sás, fiatal, csudaszép utazás. Vonatom dübörög, zakatol kerések valakit valahol kerések valakit valahol

Gyönyörű, gyönyörű, csudaszép fut a sás, fut a part, fut a rét, kopogó, kacagó kerekek valahol valakit kerések valahol valakit kerések”

Vidáman szövik ki a gyorsvonat Nagyváradról, Elmarad a Körös, Össi telep, a meleg pedig szinte kibírhatalatlan már a párnázott kocsiban. Az szerencse, hogy kevés az utas s így időnként az ablak közelébe juthat az ember.

A földekre zuhog a napfény, barna magyarok szorgoskodnak égető tűzében. A munka tisztességtudatával folyik a betakarítás. Mindenütt keresztben áldodik az áldás, arany milliói közt csendben haldoklik a pipacs és a búzavirág.

Apró nyírtáerő bujtatja el pillanatokra az élet legszebb panorámáját. Lilás alkonyatba szövik az idő, mure Nagyszalontára érünk. Aranyporzót ver a nap elé a sorompónál várakozó gulya, a másik oldalon a kis kálvinista Róma téher templomtornya festi magát az ég kékjébe. Öröklik a város felett.

Ujabb utasok szállnak fel s még unalmasabbak. Valamennyi újságot olvas, talán nem jut máskor idejük rá. Most pótolják a mulasztottakat. A férfiak tolyton rágyújtanak, a hölgyek mindannyiszor cukros tasokjuk-

ban kotorásznak. Először mosolygok ezen a lázas együgyűségen, de hamar elszégyelem magam, mert bizony a doboz végén járok én is s Gyulán pótolni kell, gondoskodni kell „utánpótlásról”.

Békéscsaba felé közeledve, anány állomáson csak megáll a gyors s percekre abbamarad kerekeinek vágató csattogása, a magyar Alföld jellegzetes julius estjének aranyos hangulata ébred. Tücsök ciripel, hangolja a csendet — a messziségből pedig idemzsidóknak a cséplőgépek, mint elhaló hangja a vasárnapi mise után, a jó öreg orgonának. El most ez a békés világ. Az éjszaka frissével a bágyadt karok újra megizmosodnak, különben is jó idő van, sietni kell a betakarítással. Látástól vakulásig mint mondják errefelé s vakulástól a rézsaszin hajnalig folyik a munka. Magyar munka, a mi munkánk.

Békéscsaba tarka fényárban úszik. Amerre a vonat fut mellette mindennütt hatalmas gyárkémények kapaszkodnak az ég felé. Csaba a malmok városa. A nemzetgazdászok ezt természetesen tudják, hiszen az Alföld egyik metropolisza ez a város, a kíváncsi idegen azonban csak helybenhagyólag könyvelheti el a iallottak után a látottakat. A pályaudvaron élénk az élet... Rengeteg utas szorong a perronon, mintha legalább zsirosztás lenne. Sok a zsidó így a zsidó is érthető.

Valósággal megváltás, amikor továbbindulunk Orosháza felé. A vonat fényes ablakai elzárnak már a külvilágtól, egészen közel kel hajolni hoz-

Cserépkályhák
Átrakom modern fa- és szénfűtéses vagy Hardtmuth rendszerre. Reggel még 18 fok melege lesz.
TESTA cserépkályha lerakal
Szilágyi Dezső-u. 3.
Telefon: 33-66, 31-96.

zárjuk, hogy kilehessünk, a nyitott ablakon át füstöt vág be a szél — el kell húzódniuk attól is.

A társaság igen vegyes. Két utazó vitatkozik, mellettem egy uradalmi intéző felesége vállradölvén alszik, szemben két pokolian kitéstett zsidó fiatalasszony kacérkodik mérsékelt sikerrel egy cserdesen cicairellázó katonával.

Igy érünk Szegedre. Csodálkozom a gyorsaságon. Megmagyarázza azonban az intéző: — oly jóízűen iestett aludni, mint a tej — mondja. Elmosolyodom s tudomásul veszem, hogy végigaludta az utat egészen a Tiszaparti városig.

Az éjszaka is átfordult már a másik oldalára — egy óra körül jár az idő. At sem kell szállni, robogunk Szabadkára, ahol a pitymalatos lácskai hajnal köszönt. Áhítatai lépek az otthon földjére, ahol a hazatérés óta nem jártam. Bepöfög a vicinális s elindulhatok az ismerős bokrok, fák, mezők között haza a falumba. Fenéremeszt kicsi házak, miséről jövő sok-sok régi arc s két könnyesepp fogad ott az akácok sor végén. Az öröm azonban rövid, néhány lélekzet s indulok vissza oda, ahol a minden nap fogott napszamba. Fehér zsebkendők újabb könnyeseppet s a vonat már indul vissza. Egy magam sem hitt biztatást hagyok ott — hazajövök nemsokára!

Órák eszik a kilométereket s egyszerűen csak a szerkesztőségi asztalomnál ülök újra s írom a hatszáz kilométert két hasábra.

Felvidéki István

Termésvédelmi szolgálatot lát el egymillió és hétszáz ezer levente. Minden levente hivatott óra a magyar kenyérnek

Az ország háborús kitartása szempontjából annyira fontos terméskészletek most kezdődő betakarítása, valamint a későbbi időpontban való tárolásának biztosítására a leventeintézmény önkéntes alapon valamennyi leventét termésvédelmi szolgálatba állította. Az összes járási leventeparancsnokok, ahol ez még eddig nem történt volna meg, azonnal összekötésbe léptek a közbiztonsági és közigazgatási hatóságokkal és odahatottak, hogy e fontos szolgálat ellátására a közbiztonsági szervek kiegészítésére minden helységben és tanyán feltétlenül megbízható levente álljon rendelkezésre. E szolgálaton túlmenően, — mint a Levente Hírközpont jelenti — 1,700.000 levente elsőrendű köteletségének tartja, hogy nyitott szemmel járva, mindenhol beférkőzzön, a szabotázs-terveket felderítve, azoknak végrehajtását idejében megakadályozza. A levente-munkában nincs nyári vakáció. Főmeltósági Kormányzó Urunk legfiatalabb hevenédői, a magyar leventék ott állanak a dicsőséges háborút harcoló ország belső frontjának élvonalán.

Értesítés!

Az érdekelteknek tudomására hozzuk, hogy a **Husipari szakosztály irodáját az Ipartestület székházából a Nagyváradai Husiparások Szövetségének Közvágóhídi tetejére helyeztük át.**

Elnökség.

Budapesti levél

Művészbörze a Newyork-kávéházban

Uj tagokat szerződtetett Putnik Bálint színházigazgató

Budapest, július hó. Rekkenő hőség uralkodik az utcákon. Az aszfalt, szinte lélegzi, lövellí ki a forró párát. Akik csak teheti menekül ilyenkor; ember s állat egyaránt a lakások sokkal hűvebb levegőjébe húzódik.

Délután 3 óra tájban azonban megélnünk főleg a kávéházak környéke.

A Newyork terrassza a leglátogatottabb. Itt van ugyanis az országos „művész börze”. Pesti és vidéki színészek adnak egymásnak találkozt és összejönnek a különböző városokból befutó artisták a fővárosban állásnak. Különösen nagy a felhajtás a „facér” artistákkal, zenészekkel.

Fojtott, majd fel-felcsattanó párbeszéd, hatalmas, jóízű nevetések hangzottak ki s ez csábított bennünket arra, hogy ha rövid időre is bemerészkedjünk.

Tejes kávé helyett — tojaskávé

Helyet foglaltunk egy kis asztalnál. Előre kell bocsátanunk, hogy másirányu elfoglaltságunk miatt már néhány napja nem olvastunk újságot s ez a magyarzata az alábbiakban leírt jelenetnek.

Szilgálatkés pincér állt meg az asztalnál. Tejeskávé rendeltünk, a pincér mintha küssé meghökkenett volna, majd mosolyogva, szó nélkül továbbment.

Gyanusan néztünk most már körül, gondolva, hogy nem szokás itt ilyet rendelni. Tényleg mindenütt csak feketét láttunk.

Közben a pincér visszatért; és barnás folyadékot tett elénk. Arcát firkésztük s úgy vettük észre ismét mosoly bujkál szája és szeme szögletében.

Most már a folyadékot kezdtük érthető gyanúval nézegetni. Látni lehetett, hogy nem tejeskávé. De akkor mi?

Végül rászántuk magunkat és megkóstoltuk. Örömmel állapítottuk meg, hogy nem is rossz. Sőt jó. Mire elfogyasztottuk, egy másik pincér megmagyarázta, hogy mivel tejeskávé nem szabad kiszolgálni, helyette adják ezt a feketéből, tojássárgájából, rumból, mézből, vagy cukorból összekabart folyadékot.

A tejeskávé már nem bántuk, csak azt sajnáltuk, hogy ennyire vidékiek s visszamaradtak vagyunk

Nehéz sorsa van egy vidéki igazgatónak

A mellettünk lévő asztalnál ötven ültek, mint utóbb megtudtuk két kis vidéki színház igazgatója. A vidéki igazgató, két idősebb színész és egy színházi ügynök. Természetesen az ügynök vitte a szót.

Hallották, hogy Földessy Géza Kolozsváron kibérelte a évtári színházat s a nyári szünet alatt ott előadásokat tartanak. 18-án kezdtek, de nem valami jól megy a színház.

Néhnay asztallal arrébb egy elsőrendű igazgató vonul félre a vidéki egyik legjobb táncoskomikusával. Látni, hogy a környező asztaloknál összedugják a fejeket s megindul a suttogás. Az ügynök is figyelje a jelenet-re és társaihoz hajolva jelentősen suttogja.

— Nézzétek a Pista továbbfőzi...

Itt ebben a kávéházban adnak egymásnak találkozt a színészek s itt

keresnek utánpótlást a vidéki színházigazgatók.

A baloldali szomszédos asztalnál nekibusulva ül a „dali” igazgató és elkecseregettem magyarázza a minden lében kanál és sok hájjal megkent ügynöknek nagy tragédiáját.

— Képzeld el a helyzetemet. Márholnapra otthagytam. Pedig nem tudott olyat kérni, hogy ne teljesítettem volna. Most pedig ott álltam szubrett nélkül s ma estig föltétlenül kerítenem kell egyet, különben holnap nem tarthatok előadást...

Nem telt el egy fél óra sem, az ügynök jó munkát végzett s az igazgató boldogan távozott színházigazgató legújabb üdvöskéjével.

Fizettünk és menni készültünk, amikor Putnik Bálint igazgató lépett az asztalunkhoz. Elmesélte, hogy szerződés céljából jött fel Budapestre. Megbeszéltük, hogy este kimegyünk Ujpestre s megnézzük a Hazajáró lélek című Zilahy drámát.

Földessy Géza miskolci igazgató társulata dicséretreméltó igyekezettel dolgozott. Hogy az érdeklődés csak mérkimagaslott az együttesből Hotty Éva hősön játékát. Kellemes, meleg hangja, finom megjelenése van.

Az első felvonás szünetében Putnik

Bikszád-gyógyfürdő (Szatmár megye)

Teljesen átalakítva

MEGNYILT

Gyomor, vese, bél, hólyagbajok és mindenféle hurutos megbetegedések gyógyhelye. Ivókúra, meleg ásványvizes és szénsavas fürdők. Inhalatorium. Tiszta szobák. Diétás konyha. Felvilágosítást nyújt a Fürdőigazgatóság Bikszád-fürdő.

elárulta, hogy Hotty Éva kedvéért jöttünk ki Ujpestre. Rögtön fel is ment Putnik az öltözőbe és szerződést ajánlott fel. Mire a harmadik felvonást befejezték már a gázsiban is megegyeztek és Hotty Éva a Szigligeti Színház jövő évi drámai hősönje aláírta az ajánlatot.

Az öltözőben kerestük fel a fiatal színésznőt, akit megkértünk, hogy mondjon valamit a váradi közönség részére.

— Az idén Földessy Géza társulatánál voltam szerződésben. Több helyről kaptam igen előnyös meghívást és Budapestben is megkínáltak szerződéssel. De én már tavaly ígéretet tettem Putnik Bálintnak, hogy ebben az évadban hozzászerződök. Örülök, hogy Váradra kerülök, mivel úgy a városról, mint a közönségről igen sok szépet hallottam. Putnik igazgató megígérte, hogy a prózára a jövő évadban nagy súlyt helyeznek s én bízom ígéretében.

Göndör Klári a Szigligeti Színház új szubrettje

Másnap estére beszéltük meg a következő találkozt Putnik Bálinttal, hogy megnézhessük Erdélyi Mihály nyári operettjét az „Aranyárga falévelet”.

Már messziről szemünkbe vágott az erzsébetvárosi színház színes fényreklámja, amely a darabban szereplő „sztárok” felléptét hirdeti. Rögtön ismerős nevet is felfedezünk. Delly Ferenc a váradi színház „bonvivantja” játéka az egyik főszerepet. A darab a szokásos nyári mókák és ötletek halmaza. Ennyi elég is a darabról.

Nézzük talán inkább a szereplőket: Orosz Julia, az Operaház tagja, Csontos Gyula, Delly Ferenc, Latabár Kálmán, Kiss Manyi, Göndör Klári, Somogyi Nusi. Nem rossz együttes.

A szereplők közül Putnik igazgatót főleg Göndör Klári a szubrett érdekli, aki Bogár Gizi híres primadonna leánya. Édesapja is színész, tehát igazi színészgyerek. Tele van temperamentummal. Külséjéről is csak a legjobbat mondhatjuk. Két éve színész és már is a nagy sztárok között kapta meg az egyik női főszerepet. Nem le kell ennél jobb ajánlólevél.

Putnik félrevonul veie és rövidesen kézen is van a megállapodás.

Göndör Klári mosolyogva jelent ki: — Egyéves pesti működésem után iram alá a szerződést Nagyváradra. Remélem éppúgy meg fog szeretni a közönség, mint ahogy Komlós Juci és Koltay Arankát szerette.

BALLAY SANDOR

Halló, Mester, Budapest...

A Magyar Lapok csak néhány szót fűz ahhoz a levélhez, amelyet Ursziny Éva intéz Undi Imréhez, az Uj Magyarország kiváló humoristájához. Éva Budapestben járt és meglátogatta a magyar humor egyik koronázatlan királyát, Undi Imrét. A látogatás interjú akart lenni, s a végén Évából es kérdéseiből cikk született az Uj Magyarország hasábjain. Halló, Éva, Nagyvárad — kezdi Undi Imre kis cikkét — és derűs, fölényes kiszólásokkal rajzolja meg a vidéki „jeles napilap” üdvöskéjének „napsugaras” portréját. Természetesen, hogy a megelőzés nem maradhat válasz nélkül. Evának ehhez joga van. Át is engedjük neki a szót: Halló, Mester, a kagylót átadjuk... (Szerk.)

Éva, váradi újságírójelölt válaszol, mert cikkét megelőzték Budapestben. Miután józúen elragott 16 darab Kohinor-véget, teleirt és bedobott 22 darab kéziratpapírt az áldott, mindent befogadó papírkosár mélyére, egy derűs júliusi délután a 23-kal dobogó szívvel beállított a szerkesztőségbe. A szerkesztő pedig elfogadta a kéziratot. Valószínűleg még a szájában érezte a serpenyős rostélyos és az uborkasaláta utóízét, a délelőtti adótárgyaláson jelentősen lezállították váradszöllősi háza adóját, a Japportban az ebédutáni sakkpartiban több ízben sikerült megmattolni az ellenfél királyát. Ez mind közrejátszott abban, hogy jókedve legyen. A cikket elfogadta. Most már csak az a fontos, hogy a címzettnek is tessenek egy írás, ami nem humoros.

Kedves U. Imre szerkesztő úr! Tartozom Önnek egy vallomással. Én nem mondtam igazat a szerkesztő úrnak. Sajnos, nekem még csak igen kevés írásomban sikerült felemelkednem a humor magaslatára. Én még csak most kezdem igazán izlelni az ízeket, érezni az illatokat, látni a színeket, formákat, az emberi lelket és annak hullámsáit. A bennük rejlő derűs ellentéteket, sajnos, még csak ritkán veszem észre és ha igen, akkor is csak ritkán tudok nevetni rajtuk. Egyelőre csak csodálni tudom a humort másokban. Mondhatnám: én még komolyan veszem a humort.

Mert voltaképpen, mi is a humor? A tankönyvek körül állt az est tényleg: a humor a nevetésnek az oka.

amelyet a dolgok ellentétei rejtenek magukban. Például: értéktelen, jelentéktelen dolgok, amelyeket sokan fönségeseknek, komolyaknak tartanak. Jó magam ez időszert még nem nagyon ismerem fel ezeket az ellentéteket. Amit én hiszek, az úgy van és ha nem, elhiszem, hogy majd úgy lesz.

Most azonban azon igyekszem, hogy ez a levél egy kicsit szellemes, esetleg humoros legyen.

— Igen, de hogy is lehetne az?

Mondjuk: ha a félreismerett újságírójelölt „üde” egyéniségében, mondjuk, egy viharosmultú kalandornő, vagy veszedelmes kémnő rejtőzne, aki ravasz fondorlattal gyermeki kedélyt mutatva — a nők ehhez bámulatosan értenek — akart volna kicsalni néhány adatot, — ami elvégre egy szerkesztőségben is fel-lehet — esetleg elrejtteni néhány kiló ekrazitot, — mondjuk a készülő vezércikk sorai között. És most válaszolna a júliusi melegben a váci fegyház egyik kellemesen hűtött deszkahaverójáról.

Mind Ezeket én nem irhatom, mert kissé távol esnek az igazságtól, ami szerintem — bármilyen humorosan hangzik is, — mégis a legfőbb szempont. Ellenben próbálok kissé védekezni.

Nem tudom, mi történt velem néhány rövid pillanat alatt, az Uj Magyarország barátságos szerkesztőségi szobájában, ahol egycsapásra olyan otthonosan éreztem magam. Az igaz, hogy az idő fogalma is viszonylagos. Hogy is mondja az író? Sokszor egy pillanat, amely tel-

az évtizedek, amelyek megelőzték. Valami furcsa varázslatba estem. Az asztalon ugyanúgy kopogott az írógép, mint itthon Váradon és mint a világ minden más nyomdájában. A szobában két újságíró tartózkodott. Külsőre éppen olyanok, mint a többi emberek. Homlokukon ragyogott azonban a kiválsztottság bélyege. Legalább is én úgy láttam. Katonák voltak a szellem fegyvereivel harcolók fajtájából. A célok, amelyekért küzdenek, azonosak. A különbség csak az volt köztük, hogy az egyik komolyan veszi a Hamis, Csúnyát és a Rosszt, a másik pedig derűjével bearanyoz minden sivár visszasságot. Ez fogott meg benne és ez vitt ró, hogy kitarjam előtte legtitkosabb vágyaimat és úgy adjam elő azokat, mint valóra-váltakat.

Most pedig befejezem kissé hosszúra nyúlt levelemet. Előzőleg azonban megköszönöm U. Imre szerkesztő úrnak a sok derűs percet, amit eddig megírt és ezután megírandó írásai szerettek és foglalkoztak. És nagyon szépen köszönöm a hozzám intézett nyilvános üzenetet.

Végül az általános igazmondás közepe tette még annyit elárulok, — ezt talán U. Imre sem tudja, — hogy a jövőendő kor humoristája időnként, titokban, mikor senki nem látja, a bíborban aranyló alkonyati ég alatt, vagy a lány-szoba egyik meghitt sarkában a hangulatlámpa szelid fényében, sűrű és forró könnyeket szokott hullatni, mikor a nehezen várt újság nem hozza egy-egy derűs hangúnak szánt cikkét, vagy ha igen, a felismerhetetlenségig borúsra hangzerelte a mindig dühös szerkesztőt.

Jó ezt tudni a nagy humoristának, aki elfogódott pillanataimban is napvilágra látott körülöttem.

Ezért külön köszönet.

Éva Nagyváradról

Beszélgetés Tatarescu volt román miniszterelnök safförjével

Pelle József visszaemlékezik gazdájára, aki gavallér volt, de nagyon haragudott a magyarokra

Nagyvárad, július hó. Tizenhatsz traktor van Pelle József főszereplő keze alatt a biharvármegyei közjóléti szövetkezetnél. Nagy munka, nagy felelősség. Ezelőtt négy-öt évvel Bukarestben csak egy motor, egy gépkocsi volt a gondjaira bízva, de az viszont az ország miniszterelnökéé, Tatarescué volt. Kevesebb munka, nagyobb felelősség. Most egész nap motorkerékpáron járja a megyét Pelle József. Javítja a megyeszerte cséplésnél, szántásnál munkálkodó gépeket. Estére kormosan, olajosan, fáradtan érkezik haza: alig lehet elfogni egy félórás beszélgetésre. Pedig ha hosszabban faggatná az ember, bizonyára rengeteg érdekes dolgot tudna mondani. A megváltozott körülmények hatása alatt már kezdenek elmosódni bukaresti emlékei, néha még az utcák nevei is alig jutnak eszébe.

„Román vagy te, Piele a neved!”

— Hogy jutott Tatarescuhoz?
— Én 35-ben kerültem Bukarestbe és először Plesoianu volt miniszterelnök. Abban az időben egy Papp Dénes nevű hétfalusi csángó fiú volt a miniszterelnök safförje, akivel jó barátságban voltam: hej, de sokat álltunk együtt a Continental előtt... Nos, ez a Papp Dénes megelégelte a bukaresti életet, házat vett a falujában s minthogy az én gazdám éppen Párizsba készült és én felmondásban voltam, a kollégám engem ajánlott be Tatarescuhoz... A miniszterelnök első dolga volt, hogy megkérdezte hova való vagyok és mire félek. Mondtam: Nagyváradról jöttem és magyar vagyok, Pelle Józsefnek hívják. A fejét csóválta erre: „Román vagy te, Piele a te neved”. De én erősködtem, hogy bízom én sohasem román, se az apám, se a nagyapám s a Pelle az nem Piele... Sehogy se akart ebbe belemegyogni, de azért jó volt hozám, megbízott bennem s különben se volt újság nála a magyar személyzet.

A szakácsnő magyar volt: Fazekas Józsefné. Nagyon szerették a főztjét, mondták is, hogy csak magyar nő tud kedvükre főzni. A szakácsnő férje is ott volt alkalmazva mint kertész és házmester. A szobalány, egy Juliska nevű háromszéki leány szintén magyar volt, akkor már öt éve szolgált náluk, de ez már egészen átalakult, nem várta a magyarokat, nem akart velem magyarul beszélni még titokban sem. Egyedül a portás volt albán, török fezzel a fején, mint ahogy ez régi szokás a bukaresti nagyúri házakban, mert az albán kapus örökké éber és hűséges őre a háznak, ölni és halni képes a gazdájáért, ezt nem tudja utána csinálni se magyar, se bulgár, se román...

Tatarescu gavallér volt

— S meg volt a munkájával elégedve a miniszterelnök?
— Igyekeztem megbecsülni magamat, — feleli Pelle József. Mert jó hely volt, szépen kerestem, nyolcezer lei volt a havi fizetésem, s azonkívül

Tatarescu bőven ellátott pénzzel. Ha Szinajára, Konstantzára, Brassóba, Poiana Tapului-ba, vagy másfelé mentünk, mindig ötszáz lejt nyomott a markomba koszt, szállás és garázspénznek: „Legyen gondod a masinára”... És sohasem kívánta, hogy elszámoljak neki a pénzzel. Eleinte megpróbáltam krájcárra kimutatni, hogy mit költöttem, de ő csak legyintett: „Nem érdekel”. Általában bő-

„Nézd, hogy hallgatónak József”

— S mit lesett el a nagy politikából?
— Hát, — von vállat Pelle József, — azt nem kötötték az én orromra. Különbösen is ez volt a parancs: „Amit látsz és hallasz, azt nem láttad és nem hallottad”. Azért iparkodtam úgy tenni fel, mintha nem érdekelnének ezek a dolgok. De mégis előfordult, hogy mikor a miniszterelnök más nagy politikussal ült és beszélge-

kezű volt a horraival, úriember volt, jó gyerek... csak olyan nagy román ne lett volna s annyira ne gyűlölte volna a magyarokat. Mindjárt az elején kikötötte, hogy magyarul egy szót se szabad beszélnem. Felejtsem el, hogy magyar vagyok... A Strada Polona-n volt a Tatarescu-ház s onnan legtöbbször a Strada Cantacuzinon át, a magyar követség előtt haladtunk végig a városban, netán egyszer, március 15-én megtörtént, hogy rajtafelejttem a szememet a követségi palotán lobogó magyar zászlón. A miniszterelnök rám mordult: „Hagyd az ördögbe a magyarjaidat, mit akarsz velük? Jegyezd meg: te nem vagy magyar, hanem erdélyi vagy”. Én persze hallgattam, mit tehettem volna.

tett az autóban s megütötte a fülemet az „Ardeal” vagy az „ungur” szó, akaratlanul hátrább dőltem az ülésben és hegyezni kezdtem a fülemet. Tatarescu ilyenkor félig tréfásan megjegyezte: „Nézd, hogy hallgatónak József...” Általában azt vettem észre, hogy legjobban Erdély ügye és a magyar kérdés foglalkoztatta a politikusokat. S ha Magyarországról tár-

gyaltak, franciára fordították a beszédet s minduntalan az a szó ütötte meg a fületem: „la guerre”...

Bátor ember volt, sohasem félt

— S a nagy politikai harcok idején hogyan viselkedett Tatarescu?
— Mondhatom: bátor ember volt. Sohasem félt, pedig eléggé acsarkodtak rá a vasgárdisták. Igaz: fegyvert mindig vitt magával. Viszont azt megfigyeltem, hogy egy esetben sem indultunk el hazulról az előre jelzett időpontban. Mindig tíz-tizenöt perccel előbb, vagy tíz-tizenöt perccel később. Ha autóba ült, csak ennyit szólt: „La palat” vagy: „La regiment”. Erre a két helyre mentünk a legtöbbször. A királynál, ha Bukarestben tartózkodott az uralkodó, mindig a Calea Victoriei-úti palotában jelentkezett. Hetenként kétszer, szerdán és szombaton délelőtt mentünk oda és majdnem mindennap a 9-ik vadászrezrede volt. Itt mindig hosszasan tárgyalt a miniszterelnök Oraseanu ezredessel, az ezredparancsnokkal, a király hű emberével... Néha, mikor a királytól jött, nagyon felindultnak látszott a miniszterelnök. Ilyenkor szó nélkül csapta be a gépkocsi ajtaját és gyors léptekkel sietett be lakásába, vagy a miniszterelnökségre, a két oroszlan-szobor között. Pedig máskor sohasem mulasztotta el, hogy viseza ne köszönjön nekem: „Cu bine”... Mérgesen gyakran láttam, de megszeppenve sohasem. Már Calinescut egészen más fajtából faragták. Ő tudta palástolni haragját, de állandó szörnyű aggodalmát már alig... Mondta nekem a safförje, aki bulgár fiú volt, hogy az ő gazdája fél... Tatarescu katonás, kemény legény volt, bízott a fegyverben s egyszer, mikor kézbe vette revolverét, azt mondta nekem: „Te József, ha egyszer háború talál lenni a magyarokkal, akkor én is ott fogok harcolni az első vonalban és megmutatom neked, milyen a román”...

Rajongásig szerette kislányát

— S a magánéletéből mit lesett el?
— Egyetlen leánya van, Pipi, aki akkor tizenkilenc éves volt. Ezt a kislányt a rajongásig szerette. De a feleségét, — s itt rejtélyesen mosolyog Pelle József, — gyakran vittem külön utakon. Rendszerint a Soszera... Magát a miniszterelnököt nem, mert neki volt egy kis cseh kocsija, amelyet ő vezetett, s azzal járt, ha olyan magánúti voltak, amelyekről máának nem kellett tudnia. Ezt a kocsit senki sem ismerte, s én is csak akkor szereztem róla tudomást, mikor egyszer a Ciclop-garázsban meg kellett javítanom. „Nézd meg József, — mondotta Tatarescu — mi van azzal a masinával. De ne szólj róla senkinek”. Általában nagy életet éltek Tatarescuék. A pénz nem számított. A személyzettel nagyon jól bántak. Dúskált mindenki a pulykahúsban... És sokat jártak szórakozni, színházba, éttermekbe, mulatóhelyekre. Emiatt rengeteget kellett északáznom. Rendszerint reggel mégis mindig készen kellett állanom, de rendszerint csak féltiz, tíz tájban jelezte a csengő, hogy gazdám jön. Indulunk. Pihenés volt, ha a király Szinaján tartózkodott s oda kellett mennünk audenciára. Ilyenkor a miniszterelnök rendszeren a Peles-kas-

NEPI ISKOLÁINK JÖVŐJE

Nagyváradot 16 középtökü iskolájával és hét-nyolcezer főnyi hatalmas diákseregével szintén a nagy diákvárosok közé sorozhatjuk, s amikor a felszabadulás utáni első teljes tanév befejezésével seregszemlét tartunk nagyszerű szervezésű kultúr-intézményeink felett, nyugodtan megállapíthatjuk, hogy az átalakulással járó kezdeti nehézségek szinte észrevétlenül elsimultak, s a 22 évi kényszerpihenő mintha csak egy kiadósabb nagyvakáció lett volna.

Hiába, — az öreg falak, katedrálisok, padok, a nagy fekete táblák és egyéb iskolai tartozékok, amelyek az utolsó porcikájukig mindig a magyar művelődés európai magaslatán születtek — nem resztelték el mélygyökerű szellemi varázsukat egy valódi történelmi nép életében csak parányinak mondható kétévtizedes méltatlanság alatt.

Tetszhalálukból újraéledt iskoláink közül talán legérdekesebb az állami polgári fiúiskola nagyszerűen vett startja, amely újjászülése második tanévének befejezésével odanépesedett, hogy a kultuskormány elrendelte a második számú állami polgári fiúiskola felállítását is. Talán ezzel az ugrásszerű fejlődéssel magyarítható, hogy miért kellett ezt a nagyszerű iskolát 22 esztendő alatt teljesen kivonni a tanulni vágyó nagyváradi magyar ifjúság elől. S hogy számszerűleg is szemléltessük ez iskolatípus keresettségét elég annyit is írunk, hogy e tanévben összesen 839 (Nyolcszázharminckilenc) magántanuló, — csak az I. osztályba pedig 220 nyilvános tanuló iratkozott be, bár helyszüke miatt sok tanuló el kellett utasítani.

Mi is hát az a polgári iskola, hogy ilyen kapós. Mi az oka, hogy ilyen mélyen tódul felé a magyar ifjúság. Röviden tán úgy felelhetnénk: mert az élet iskolája igen, csodálatos szerencsés szervezetű iskolatípus. Négy osztályában az általános műveltséghez tartozó tárgyait olyan gyakorlati irányú anyaggal is kiegészíti, amely végeredményben sokkal többet, kérek egészszebbet és ami legényesebb, sokkal életrevalóbbat nyújt az ifjú számára, mint másfajta iskoláink ezzel egyértékű osztályai. A polgári iskolának jól alapozottságára vall az a körülmény is, hogy lennállásuk hosszú évtizedein keresztül nem sok tennivalót találtak az időnként felbukkanó korszerűsítő reformok sem, míg más iskolatípusoknál még ma is lépten-nyomon kísérleteznek a tökéletesítés érdekében.

A polgári iskola nem tudományos pályára nevel, hanem általában a kereskedő és ipari hivatásra készülő ifjaknak nyújt értékes alapot a kispolgári osztály általános műveltségének kifejezést adó alakja le a megfélelő fundamentumot, s így a városi lakosság nagytöbbségének nélkülözhetetlen érdekeit szolgálja. Késztelen tehát, hogy hivatása magaslatán álló intézmény, amely nemzeti szempontból is kiszámíthatatlan értékű munkát vállal magára egy hatalmas nemzetfenntartó osztály civilizáltságának kialakításában.

Hogy Nagyvárad közönsége átért-e a polgári iskola jelentőségét? — arra világosan felel az a tény, hogy ebből az iskola tajtából egy már ide kevésnek bizonyult. De méltó válasza az az a megnyilatkozás azok felől is, akik egy másik helyszükével küzdő iskola céljaira — bizonyára kellő tájékozottság híján — nem átalították ujságcikkeken keresztül is a polgári ielenlegi épületét ajánlqatni.

A polgári iskola hivatását előbb meg kell ismerni, ha valaki hozzá akar szólni. Örüljünk hogy van ilyen iskolafajtánk, mert ha nem volna, most az új korszellem parancsolná ki szervezését. Hiszen ez az iskola kiforrott célkitűzéseivel, zökkenés nélkül fog beleilleszkedni az előjövendő új világrénd szellemébe is, mert a népi gondolat jegyében született, azt szolgálja már nyolcadik évtizede és azt kívánja szolgálni ezután is!

Kiskun

téllyal szemben levő Villa Fratilor nevű előkelő kis hotelben szállott meg, s nekem engedett némi időt pihenésre...

— S mennyi időt töltött Tatarescu szolgálatában?

— Másfél esztendő, 1936 szeptemberétől 1938 áprilisáig. De akkor el kellett mennem. Az történt ugyanis, hogy éjjel a Continental előtt várokotam s unalmamban magyar híreket hallgattam a gépkocsi rádióján. Tatarescu kiüzent egy pincérrel, menjek haza a conitáért — feleségéért... A pincér észrevette, hogy Budapestet fogam s elmondta a miniszterelnöknek. Tatarescu megjegyezte ezt magának és hajnalban, haza menet így szól hozzám: „Látod, József, hármít teszek is érted, ellenségem maradsz... Éreztem, hogy ezeketán nem maradhatok. Másnap jelentettem: „Conasule“ — mert így kellett szólítanom — „conasule, más szolgálatot keresek magamnak“. És ő elfogadta felmondásomat.

Igy ért véget Pelle József nagyváradi gépkocsivezető és szerelő soffőrszolgálatát és benfentessége Románia miniszterelnökénél.

Jávör Bela

FEHIVÁS

A Nagyvárad és Vidéke Ipartestület Ruházati és Textil iparosok szakcsoportja értesíti tagjait, hogy a M. Kir. Iparügyi Miniszter ural együtértőleg tervben vette az ipari hadirokkantoknak felmerülő szükségsezerinti átképzését, az átképzés elméleti része erre a célra szervezett tanfolyamokon fog történni, a gyakorlati része az eddigi elgondolás szerint az ország legkiválóbb mestereinél történik.

Az átképző jelentkezők ellenszolgáltatás nélkül tennék eleget eme önként magukra vállalt emberbaráti és hazafias kötelességnek, akik (lehetőség szerint) nyersanyag ellátásnál élveznek bizonyos előnyöket.

E célból felkérjük mindazon szakcsoportunk keretében tartozó iparos társainkat, akik fenti nemes akcióban részt óhajtanak venni, szakcsoportunk irodahelyiségében sürgősen jelentkezni szíveskedjenek.

Arverési hirdetmény

Alulírott városi végrehajtó ezennel közhírré tezem, hogy a nagyváradi forgalmi adóhivatalnál kimutatott forgalmi adóhatárlék fejében lefoglalt és a városi közraktárba beszállított ingóságokra az 1925. évi 600 P. M. rendelet értelmében a 67-69 § alapján az első árverést 1942. évi augusztus hó 4. napján délelőtt 11 órára, a második árverést 1942. évi augusztus hó 14. napján d. e. 11 órára a városi raktárban ezennel kintűzöm.

Arverési feltételek:

1. Az első árverésen az egyes ingóságok csak az esetben kerülnek eladásra, ha az árverezők a becsérték háromnegyed része erejéig tisznek vételi ajánlatot.
2. A második árverésen azonban az ingóság becsértékre való tekintet nélkül, a legnagyobb vételi ajánlatot tevő birtokába megy át.
3. Az árverés megtartása, vagy megkésérlése esetén a behajtási illeték 8 százalékos.
4. A vételárat azonnal és készpénzben kell fizetni.

Nagyvárad, 1942. évi július hó 23-án.
Mester Mihály sk., végrehajtó.

Érdekes cikket írt Makkai Sándor Szent László királyról

Makkai Sándor, volt református püspök, író és professzor, emlékezést írt a Protestáns Szemle júliusi számába „László, a hős“ címmel. Mikor László király örök arcát bontogatjuk elő az idő rengetegének szövevényéből — írja Makkai a többi közt — rájövünk, hogy csak egy másik arc ráeső fényében lehet őt igazán megértenünk.

István király az, aki László életművében teljességre jut és feldicsőül.

László a hős, akiben a magyar nemzet elfogadja, magáévá teszi és halálával koszoruzza meg István királyt magát is, általa lesz először igazán magyarrá, saját életünké a krisztusi hit s európaivá a magyarság. István király, a Magyarok Csillaga, aki isteni értelem fényét gyújtotta világkörbe pogány nép halálba rohanó üres életének éjszakájában.

Lászlónak Krisztus népét, országát kellett megvédelmeznie a kívülről betörő pogányság rohamai ellen. És szíve olyan ihletett tisztasággal hódolt meg és engedelmeskedett a parancsnak, olyan üdén és érintetlenül, ahogy csak a magyar hitnek abban a hajnali órájában volt lehetséges, melynek ő az örökvarászu tükrözője.

Ezt a szent katonai lelkiületet talán még csak egyszer látjuk felvillanni Árpád családjában, Kálmán hercegen, akiben László szelleme lobbant mégegyszer fényes lángra... Isten hőse, aki így önmagát legyőzve, lett győzhetetlenné minden külső ellen-

séggel szemben, örök mintaképe a magyar lovagoknak. Lászlónak, — Krisztus magyar lovagjának jellemében azok az ősi értékek tündökölnék, melyek a magyar lélek legszebb ékességei: az igazságosság és a nagylelkűség. A hagyományos és világhírű magyar lovagiasságnak László az atyja és mestere, de ez a lovagiasság igazi jelentésében a hit hőssége, a hit csodája, a természetet legyőző, az embert újjászülő hité.

A magyar nép örök dicsősége marad, hogy Istennek ezt a lovagját: a szelid nagylelkűség és önmegtartó igazságosság hőst a maga hősévé tette.

A mindenkinél válltól fogva magasabb óriás, regényes és csodás hőstetteiben tiszta magyar népi hős éppen azért, hogy minden kiváltsággal ékes és mégis nem a maga, hanem Isten erejével cselekszik, győzelmei, szabadtársai és szabadulásai a buzdó és alázatos imádság meghallgatásából fakadnak.

De mindezek felett László király az, aki Erdélyt valóságos belekapcsolta a magyar föld egységébe.

Végre, de nem utolsósorban László király Várad hőse, Várad, az óriás hős kapujává magasodott, amelyből örökké vigyáz a két lángoló gyémántszem Erdély felé s az Alföld felé. Méltó hely a nemzet királyi öröké, a hegyek s a rónaság találkozó-pontja.

Gázhajtásu üzemre alakítják át a budapesti autótaxikat

Hazai termelésű gázzal hajtják az átalakított kocsikat

Néhány nap óta különös felszerelésű autótaxik láthatók Budapest utcáin. Egyes taxik tetején fémlappal letakart tubuseszerű tartályok vannak felszerelve, amelyekből vékony cső vezet a kocsik motorjához. Ezek az autótaxik már gázhajtásra működnek és a kocsik tetején lévő tartály tartalmazza a hajtógázt. A háborús viszonyok folytán bekövetkezett nyersanyaghiány előszörban az autóközlekedés terén jelentkezik érezhetően. Takarékoskodni kell a benzinnel, a gumival, az olajjal és ezek a körülmények a budapesti autóközlekedés, így a taxiközlekedés frontján is bizonyos korlátozásokat tettek szükségessé. A taxivalalatozó nemcsak a maguk üzleti érdekében, hanem a közönség forgalmi igényeinek kielégítése érdekében is mindent elkövetnek, hogy ezeket a nehézségeket a lehetőségek határain belül áthidalják. Ez a törekvés eredményezte, hogy külföldi példára a budapesti autótaxivállalatok is átalakítják üzemüket gázhajtásra és ezzel nemcsak azt érik el, hogy üzemidejüket függetlenítik a rendelkezésre bocsátott benzinnemennyiségtől, hanem még az eddig használt benzint is megtakaríthatják és fontosabb nemzeti célok rendelkezésére bocsúthatják. Elsőnek a szürketaxivállalat vezette be az új rendszert és már eddig 20 kocsit szerelt fel gáztartállyal, amelyben propán-bután gáz van. Ez a gáz a liepei olajforrások mellékterméke,

tehát hazai eredetű nyersanyag, ami szintén nagy előnyt jelent. A gáztartályokat a liepei olajforrásokat üzemben tartó vállalat tölti meg propán-bután gázzal és egy-egy tartály tartalma mintegy 200-220 kilométernyi úthoz elegendő. A tartályokat cserélni lehet, a kiürült tartályokat pillanat alatt lehet felcserélni megtöltött tartályokkal. A taxik azonban benzint is visznek magukkal arra az esetre, ha menetközben fogyna ki a gáz. A sofőr ilyen esetben egyszerűen átkapcsolja a motort benzinfogyasztásra és a taxi tovább roboghat. A szürketaxivállalat 100 kocsit szerelt fel ilyen összetételű gázhajtásu üzemre, míg több, mint 600 kocsit faszéngenerátorral szereltet fel. A vállalat ugyanis megvásárolt egy svájci szabadalmat és annak alapján alakítják át saját üzemükben a kocsik javarészét fagázhajtásra. A kocsik oldalára kályhaszerű hengert szerelnek fel, ebben ég gázt termelve a faszén. Értesülésünk szerint hasonlóan alakítják át a kéktaxikat is. A gázhajtásu üzem költsége körülbelül

ugyanannyi, mint a benzinfogyasztásé. Ellenben elég tekintélyes költséget okoz a kocsik megfelelő átalakítása, mert egy-egy ilyen átalakítás mintegy 2500 pengőbe kerül. Rövid néhány hét múlva már valamennyi budapesti autótaxi benzinn helyett gázfogyasztással fog közlekedni. (Magy. Tud.)

Tudja-e Ön...

... hogy a legutóbbi északafrikai hadműveletek során oly gyakran felbukkant „bir“ szó (Bir el Hacheim, Bir Qatara) arabul forrást jelent? A „bir“-rel összetett helynevek azokat a sivatagi helyeket jelölik meg, ahol víz bugyog elő a homok alól, azaz a helyek tehát katonai szempontból mind rendkívül fontosak. Libia, de Málta térképén is éppen olyan gyakran szerepel a „marsa“ szócsoke is (Marsa Matruk, Marsa Belafarit). Abból, hogy a „marsa“ val jelölt helyek mind a tengerparton fekszenek, arab nyelvtudás nélkül is könnyű rájönni, hogy a szó kikötőt jelent.

... hogy a karmesteri pálcát mai alakjában a francia „napkirály“, XIV. Lajos udvari zeneszerzője, Lully honosította meg. Az ókorban a karmesterek lábukkal ütötték a taktust és ezért „pedariuskoknak“ nevezték őket. Később a balkéz hüvelykujjánakosának a jobbkez ujjával való ütögetése jött divatba és ennek megfelelően a név is „manuductor“-ra változott. Időnként a kagylók, kavicsok, vagy csontdarabkák összeütése is szokásban volt. Lully volt az első karmester, aki pálcát használt, ez a pálcá azonban még kezdetben hosszú bot volt, mellyel a padlón ütötte a taktust. Egy alkalommal azonban véletlenül a lábára ütött, vérmérgezést kapott és belehalt. Ettől kezdve a karmesterek átérték a máig is szokásban lévő rövid karmesteri pálcával való vezénylésre.

... hogy a bambusz, gong, rum, szágó, guttapercha és kakadu szavak a maláj nyelvből származnak? A rum szó a malájiban eredetileg „brum“-nak, a guttapercha „getah percah“-nak, a kakadu pedig „kakatuva“-nak hangzott. A veranda szó ezzel szemben indiai eredetű és a 10. században került Európába.

... hogy ötven évvel ezelőtt élte virágkorát a darázsderék divatja, mely ellen az orvostudomány kiltástalanul látszó harcát folytattott? A kölni városi hirdóban 1839 június 24-én a következő jellemző hír jelent meg: „Tegnap ismét előfordult, hogy egy szűk fűzőbe szorított hölgy ajultan esett össze az utcán. A kórházban, ahová beszállították, burkából megszabadítva, kitartó munkával lassanként sikerült életretéríteni. Az esetet nem figyelmeztetésül közöljük, mivel ez ugy sem számíthatna meghallgatásra, hanem útmutatóul azok számára, akik a jövőben ismét ajult és a halálhoz már közel lévő hölgyeknek lesznek kénytelenek segítséget nyújtani.“ (MN)

Befőzéshez

Molnár Imre

megbízható minőségű szalicilt, cellophant, perca, papírt, spárgát, ecetet és minden fűszerárut

cégnél vásárolhat Rákóczi-ut 4.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész evre 30
 félvre 15, egy óra 2.50 pengő
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

* A balesetbiztosítás nemcsak a hátramaradottaknak nyújt támogatást halálos balesetek bekövetkeztekor, hanem részleges, vagy teljes munkaképtelenség esetén magának a balesetet szenvedettnek, sőt múlt munkaképtelenség esetén napi kártérítésben is részesül. Az 1857-ben alapított legrégibb magyar biztosító magánvállalat, az **ELSŐ MAGYAR ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG** helybéli: Szent László-tér 2. ezám alatti főügynöksége készséggel ad felvilágosítást minden biztosítási vonatkozású ügyben.

TÖRÖKORSZÁG A LAUSENNEI BÉKE 19-İK ÉVFORDULÓJÁT ÜNNEPLI. Istanbulból jelentik (MTI) Az OFI jelenti: Valamennyi török lap megemlékezik a lausannei békeszerződés 19-ik évfordulójáról. A török sajtó kiemeli Izmet Inonü jelenlegi török államelnök sikereit és hangoztatja a független, erős és jelenleg semleges Törökországnak ma igen komoly hivatása van. Abbedi Daver képviselő az Igdan című lap hasábjain ezeket írja: A török nép el van szánva, hogy semmiképpen sem engedi magát a Lausanneban szerzett jogoktól megfosztani.

Két új horvát nemzeti ünnep. Zágrábról jelentik: (MTI) Törvényerejű rendelettel Horvátországban nemzeti ünnepé nyilvánították április 10-ét, a független Horvátország megalakulásának napját és június 20-át a horvát nemzeti vértanúk napját.

KUKORICAHÁNC S SZALMAFELDOLGOZÓ TANFOLYAM. Aug. 12-én egyhónapos esti tanfolyam kezdődik az Orsolya zárdában kukoricaháncs és szalmafeldolgozás elsajátítására. A résztvevők anyagot kapnak, az órák hetenként háromszor lesznek este fél 7-től 8-ig. Jelentkezni augusztus 1-ig lehet az Orsolya zárdában.

Gyergyai Albert egyetemi tanár németországi előadó körútra indul. Berlínből jelentik: (MTI) A Völkischer Beobachter közli, hogy Gyergyai Albert kolozsvári egyetemi tanár, német meghívásra előadó körutat tett Németországban.

HELYBENHAGYTA A SZEVEDI TÁBLA EGY GYLKOS ÍTÉLETÉT. Szegedről jelentik (MTI): A szegedi tábla helybenhagyta Novakov Dusan újvidéki vendéglőre 15 évi fegyházbüntetését. Az elítélt az év tavaszán dísznőlékessel agyonszúrta feleségét.

Hatályukat veszítik a rádió alkatrészeire vonatkozó rendeletek. Budapestről jelentik: (MTI) A kereskedelem és közlekedésügyi miniszternek a hivatalos lapban megjelent rendelete értelmében, a rádió lényeges alkatrészeire vonatkozó rendelkezések hatályukat veszítik.

ÉRTESÍTÉS AZ EVANGÉLIKUS HÍVEKHEZ. Az evangélikus egyház elnöksége tudatja a hívekkel, hogy most, vasárnap a tíz órai istentiszteleten **Abafy** negyedéves teológus fog prédikálni a hét folyamán a soproni teológiára adományokat fog gyűjteni. Fogadják áldozatkész szeretettel.

Eljegyzés. Bethlenfalvi Paál Anikó és dr. Dirner Gusztáv budapesti főorvos ma tartották eljegyzésüket meghitt családi körben. Minden külön értesítés helyett.

77 MILLIÁRDRA EMELKEDETT AMERIKA ÉVI HÁBORUS KIADÁSA. Washingtonból jelentik (Bud. Tud.): Roosevelt. hír szerint, üzenetet intéz a kongresszushoz, amelyben felhatalmazást kér arra, hogy a munkabéreket rendeltetleg 50 százalékkal felemelje. A szenátus csütörtöki ülésén Morgen-thau pénzügyminiszter közölte, hogy az Egyesült Államok folyó költségvetési évében a háborus kiadások 77 milliárdra emelkedtek.

Modern festett **BUTOR** olcsón kapható **MEZEINÉL**
 Szabadság-utca 12. Hálók, kombinált szobák, előszobák, konyhák.

SALAZAR ELITELTE A KOMMUNIZMUST ÉS A LIBERALIZMUST. Lisszabonból jelentik (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Salazar miniszterelnök a szakszervezetek emlékiratára válaszolva, kijelentette, hogy a kommunizmus, amely óriási államszocializmussá vált, a gyakorlatban ördögi játékmát jelent. A liberalizmus rendszeréről megállapította, hogy az egyetlen osztály érdekének szolgálatában áll.

Gergelyffy András államtitkár kerületében. Budapestről jelentik: (MTI) Gergelyffy András belügyi államtitkár csütörtökön meglátogatta választókerületé székelyhelyi Nagykállót. A közszéleszerződés disztermben tartott diszközgyűlésen az államtitkár további buzgó és hazafias munkára lelkesítette a közigazgatási tisztviselőket.

Üdülést, szórakozást nyújt, ózondus levegőjű, rádiumos vizű

Püspökfürdő

hullámfürdője

A nagy teraszon minden délután 5 órától elsőrendű tánczene.

Végigcsalta Csehországot egy bélyeghamisító zsidó. Prágából jelentik: MTI Egy Szlavszki Mayer nevű zsidó, aki évekkéi ezelőtt Odesszából vándorolt be Csehországba, tizkoronás bélyegeket vásárolt össze két-három koronás aron és azokat kémiai eljárással meghamisította, hamos bélyegzővel látta el, majd a bélyegeket 2-300 koronás aron értékesítette a cseh bélyeggyűjtők között. Több mint 28 millió csehkoronát szerzett ezzel, majd Palesztinába szökött. A hamisító zsidónak társai is voltak, akik ellen megindult az eljárás.

Budapesti Nemzetközi Vásár 1942. augusztus 14-24. Kedvezményes utazásra jogosító vásári igazolványok csak korlátozott számban lesznek kibocsátva 3 pengő 50 filléres árban. Sieszen elővetelben megszerezni az ipartestületnél. Nagyvárad, 1942. július 6. Az Ipartestület elnöksége.

Ma délelőtt megkezdődött a kolozsvári hadsereg bajnokság

(Kolozsvár. Kiküldött munkatársunk jelenti.) Tegnap a déli órákban érkeztek meg a nagyváradai levante atléták, úszók és lövészek Erdély fővárosába. A pályaudvaron kedves üdvözlés fogadta őket s egyenruhás rendezők vezették szállásukra a fiukat. Délután rövid városnézésen vettek részt, azonban több volt a pihenő, mert ma már sor kerül az elődöntőkre. Ma hajnalban egyébként a keret két hiányzó tagja is befutott a táborhelyre. Erkezésük váratlan volt. — Ugyanis csak estére várták őket. Igaz, volt is idegeskedés miattuk. Ugyanis nem tudta a társaság, hogy ma már sor kerül az elődöntőkre s így a két atlétának estig volt halasztása. Mint mondják értesültek közben a korábbi kezdésről s így azonnal útnakindultak.

A versenyek 10 órákor meg is kezdődtek, az eddigi előfutamokból minden atlétánk továbbjutott.

Korona Filmszínházban
Nehéz apának lenni
 ragyogó vigjáték.
 Páger A., Szelezky Zita, Mály, Vaszary és Csöpi Ferke.

Küldöttségileg üdvözölte a nagyváradai N. M. K. a budapesti központ átutazó képviselőjét

Nagyvárad. Saját tud. Szombaton délelőtt 11 órákor tiztagu küldöttség üdvözölte a váradj Nemzeti Munkaközpont csoportja nevében az átutazóban levő budapesti központ képviselőit, kik országzászlót vittek Málnásfürdőre. A nagyváradj küldöttség, élén Nagy István titkárral, meleg szavakkal köszöntötte a bajtársakat Isten áldását kérve az országzászlóra. A budapestj kiküldöttek sorfalat állottak a gyorsvonat előtti és feszes vigyázz állásban fogadták az üdvözlést, melyre Rákóczi Béla tanár, központi titkár hasonlóan meleg szavakkal válaszolt. A budapestj N.M.K. kiküldöttek szép egyenruhájá és arvalányhajas kalapjaj magyaros megjelenésükkel feltűnést keltett a pályaudvaron és az utazó közönség rokonszenvesen ismerte el az izléses öltözetet.

Napközi otthonokat állítottak fel elszórtan élő magyarok gyermekei számára

Nagyvárad. Saját tud. Az Egyesült Női Tábor nagyváradj hölgybizottsága nagyjelentőségű akciót indított el. A vármegye kilenc községében nyári napközi otthonokat állított fel a megye különböző részein kisebb csoportokban, elszórtan élő magyar családok iskolaköteles gyermekei számára. Érabonyban 100. Csételeken 50. Fugyivásárhelyen 60. Körösgyerecen 60. Hegyközesatáron 65. Szalárdon 70. Réven 65. Nagybárádon 55 gyermeket gyűjtöttek össze 90 községből, azzal a céllal, hogy a magyar gyermekeket magyar környezetben, magyar nevelésben részesítsék a nyári hónapok folyamán. A napközi otthonok fenntartási költségeit a belügyminisztérium fedezi s az egyesült női tábor biharmegyei hölgybizottságának tagjai vállalkoztak a nagyfontosságú intézmények gazdasági és nevelésügyi vezetésére, a vármegyei tiszti főorvosi hivatal és az egyesült női tábor nagyváradj elnökségének irányítása mellett, míg az egészségügyi ellenőrzést mindenütt a körorvosok végzik. A nyári napközi otthonok alig egy hónapig tartó rövid, de odaadó és eredményes előkészítő munka után július 15-én nyitlak meg és augusztus közepéig tartják gondozásukban a gyermekeket.

A gyermekvédő Egyesület nyári estélye
 f. hó 26-án este 9 órától az Ujságíró Otthon kerthelyiségében.
 Elsőrangú zenekar. Tánc. Itatok.

Fiúnevelőintézet
 a festői fekvésű és kiváló hegyilevegőjű **Nagybányán**
 szerzetespapok és tanárok vezetése mellett mindennapi tanulmányi ellenőrzés és kiképzés. Az intézet növendékei az állami gimnáziumba járnak, öt perenyi járásra van az internátustól. Bővebb felvilágosítást nyújt az intézet vezetősége. Cim: »Kelemen Diák« internátus Nagybánya, Minorita Rendház

Pályázati hirdetmény árvaházi alapítványi helyekre

Nagyvárad thj. város polgármestere 34994-942 szám alatt az alábbi közleményt adta ki: Nagyvárad thj. város polgármestere az érdekeltek részére másolatban tudomásul hozom a m. kir. honvédelmi miniszter úr 487.394-942 sz. rendeletét az alapítványi helyek betöltésével kapcsolatban.

Másolat.

M. kir. honvédelmi miniszter
487.394 sz. 14-1942.

A József fiúárvaházban és az Erzsébet leányárvaházban megüresedett alapítványi helyek betöltése tárgyában pályázat hirdetése.

Valamennyi vármegyei és városi törvényhatóság első tisztviselőjének és a kárpátaljai kirendeltségek vezetőinek,

Székhelyeiken.

Budapest, 1942. évi július hó 14.

Budapest székesfőváros közönsége által boldog emlékeztető József főherceg úr cs. és kir. Fensége honvédfőparancsnokságának 25. évfordulója emlékére a m. kir. honvédség kötelekébe tartozó, vagy tartozott egyének árvái vagy felárvái neveltetésére létesített alapítványi helyek közül az 1942/43. tanév kezdetén a József fiúárvaházban egy alapítványi hely és az Erzsébet leányárvaházban egy alapítványi hely kerül betöltésre, amelyekre vonatkozólag a kijelölés joga, az illetőségre való tekintet nélkül, a m. kir. Fenségét, József kir. herceg tábornagy urat illeti meg.

A helyek betöltése céljából pályázati hirdetményt bocsájtok ki:

Budapest székesfőváros közönsége által boldog emlékeztető József főherceg úr cs. és kir. Fensége honvédfőparancsnokságának 25. évfordulója emlékére a m. kir. honvédség kötelekébe tartozó, vagy tartozott egyének árvái, felárvái neveltetésére, az illetőségre való tekintet nélkül létesített alapítványi helyek közül a József fiúárvaházban egy alapítványi hely és az Erzsébet leányárvaházban egy alapítványi hely kerül betöltésre, amely helyekre czennel pályázatot hirdetek.

Az árvaházba való felvételre pályázó igazolni tartozik, hogy:

- a felvételt kért gyermek valóban a m. kir. honvédség kötelekébe tartozó, vagy tartozott apának törvényes leszármazottja,
 - vagyona nincs,
 - félárvánál, aki apátlan, vagy anyátlan, az is igazolandó, hogy az életben levő szülő vagyontalan,
 - az árva 6. életévét már betöltötte és a 10. életévét még túl nem haladta,
 - éptestű és elméjű, himlőn átesett, vagy ellene sikerrel beoltatott.
- Az árva kora és a szülők elhalálása, születési illetve halotti anyakönyvi kivonattal, a testi és elmehelyi állapot, a himlőoltás és vagyontalanság közhatalósággal hit tesített, illetve helyhatósági bizonyítvánnyal igazolandó.

A kellően felszerelt, bélyegtelen

kérvények, amelyekben a szülők vagy gyám neve, állása és lakhelye (város, megye, utolsóposta) is feltüntetendő. *Folyó évi július hó 31. napjáig* a m. kir. Honvédelmi Miniszterhez nyújtandók be, ahonnan Budapest székesfőváros törvényhatóságához fognak küldetni és a kijelölési jog gyakorlása végett József kir. herceg tábornagy úr Ó kir. Fenségéhez fognak felterjesztetni.

Az alapítványi helyek az 1942/43. tanév kezdetén lesznek betöltendők.

A pályázat eredményéről az árvák hozzátartozóit Budapest székesfőváros közönsége hatósági úton fogja értesíteni.

Felhívom valamennyi vármegyei és városi törvényhatóság első tisztviselőit,

Erdélyi József Nagyvárad, Hlatky Endre-utca 10
Telefon: 12-81 **Zománcedény**, alumínium edény, húsőrök, zsemlye- és mákdarálok, mérlegek, jégsezekreny, zománcozott tűzhely, alpakka evőeszközök állandó raktára!
Szolid arak!

lőjét, (Budapest székesfőváros polgármesterét kivéve) és a kárpátaljai közigazgatási kirendeltségek vezetőit, hogy a pályázati hirdetményt a törvényhatóság egész területén a szokásos módon a legszélesebb körben azonnal tegye közzé.

A miniszter rendeletéből:
dr. Rényi Árpád s. k. miniszteri osztályfőnök.

A jóváhagyott fogalmazvánnyal egyezik:

Olvashatatlan s. k.
s. hiv. igazgató.

Budapest, 1942. évi július hó 17-én.
Nagyvárad, 1942. július 24.

Dr. Gyapay s. k.
h. polgármester.

Nem függesztették fel a túlmunkadíj fizetését

Az iparügyi miniszter a felmerült kétségek eloszlatása érdekében megállapította, hogy nincsen olyan jogszabály, amely a túlmunkadíj fizetésének kötelezettségét megszüntette volna. Hiába függesztették fel tehát a munkaidőt szabályozó rendeleteket, az ezekben a rendeletekben, valamint a legkisebb munkabérek megállapító határozatokban foglalt, a meghatározott időn túl végzett min-

den munka magasabb díjazására vonatkozó rendelkezéseket ma is alkalmazni kell.

Az iparügyi miniszter állásfoglalásából nyilvánvaló, hogy helytelen volt egyes munkaadóknak az a törekvése, amellyel a munkaidőre vonatkozó rendeletek felfüggesztését úgy igyekeztek magyarázni, hogy ez egyúttal mentesíti őket a magasabb túlóradíjak fizetésétől.

Milyen fellebbezéseket tárgyal az I. sz. adófelszólamlási bizottság

Az I. számú adófelszólamlási bizottság az ügyeket naponként a következő sorrendben veszi tárgyalás alá:

Jelenleg fegyveres katonai szolgálót teljesítő honvédek hozzátartozói; Hadirokkantak, hadiözvegyek, hadi árvák;

Ügyvédi képviselt;

Tűzharcosok;

Külön idézettek;

Csak hírlapi úton értesültek ügyei.

Az egyes csoportokban a sorrendet megjegyzés hiányában az elnök által megbízott tag állapítja meg.

Felkéri a bizottság az adózókat, hogy a fent sorrendet szigorúan tartsa be.

Az I. számú adófelszólamlási bizottság 1942. július 27-én a következő adófellebbezési ügyeket tárgyalja.

Kovács István és társai Beóthy Ö. u. 2, London Hermann Liget-u. 17, Weizberger Lajos Kapucinus-u. 8, Major Gyula Miksa Kelemen-u. 3, özv. Weizberg Lazárné Lukács György-u. 56, Frenyó Jenő Rákóczi-ut 25, Várnai Aurél Hitler-u. 25, Friedländer Herman Rákóczi-

ut 20, Reisz Lajos Rákóczi-u. 30, Dibár György Arvaház-u. 9, Harsányi Anna Szilágyi Dezső-u. 19, Gyulai József Lukács György-u. 66, dr. Deutsch Elemér Mezey Mihály-u. 18, dr. Barta András Rákóczi-ut 7, Nagy Imre Alapi-u. 3.

Július hó 28-án:

Weisz Mór Kossuth-u. 2, Frieimann Mayer Hlatky Endre-u. 21, Bauer Andor Papirus Kossuth-u. 6, Borgos József Pallas Hitler u. 15, Rosenberg Testvérek Beóthy Ödön-u. 9, dr. Glückmann Andor Szeptember 6-u. 8, Rosenfeld Menyhért Rulikovszky-ut 6, Lignum fakerek. váll. Guttmann Zs. Mussolini-tér 22, Keleti József Szentpétery-u. 3, Stern László Alapi-u. 1, Fagus, Hermann Miksané Endrődy Sándor u. 3, Blum József Sal Ferenc-u. 29, Fekete Miksa és Társai Kossuth Lajos-u. 9, Nagy István és neje Szaniszló u. 2, dr. Halmi Istvánné és Engel Ferenc Batthyány u. 13, Herbst Pülöp Török Ignác-u. 5, Schulhoff Emliné Nagy S-u. 3, Vudy Erzsébet Szent János-u. 41, Pálffy Jenőné Rákóczi-ut 22, özv. Szabó Mátyásné Rákóczi-u. 30, Rosenbaum Sándor Mészáros-u. 2, Rosenfeld Lipót Bertsey György-u. 8, Sch. Hertz Hermina Szondy-u. 7, Goldstein Helén Aulich Lajos-u. 22, Kahár Salamon Mussolini-tér 3, Hercz Dávid Bertsey György-u. 9, Spitz Adolf Bertsey Gy. utca 3 szám.

Július 29-én:

Flora tomp és kalapgyár Heller és Deutsch Névtelen-u. 1, Heller Izsák Beóthy Ödön-u. 19, Deutsch Ignác

Szacsavay-u. 12, Lakatos Ferenc Malom u. 9, Kesztenbaum Miksa Szilágyi D-u. 4, Szántó Sándor gróf Vécsey Karoly u. 10, Hegedüs Nándor Iványi Ödön-u. 4, Sonnenfeld Andorné és Seidmann Nándor Szilágyi Dezső-u. 6, Berkovits Jónás Munkácsy Mihály-u. 9, Klotild lakk, festék és vegyigyár Szeptember 6-u. 18, Berkes Lajos Rulikovszky-u. 2, Jachzel Joachim Batthyány-u. 20, Mezey Albert Baross-u. 2, Grosz Béláné Lázár Vilmos-u. 4, Schwartz Endre Horthy Miklós-u. 25, Cseke Imre Hitler u. 30, Don György Rákóczi-u. 25, Márton József Rákóczi-u. 6, Székely József Szt János-u. 37, özv. Vasaady Sandorné Hitler-u. 25, Boldizsár Izván Szaniszló u. 22, Gelberg Sári Szent János-u. 29, özv. Kádár Jenőné Szent János-u. 4, Keller Salamon gróf Bethlen István-u. 10, Szabó Margit Hitler u. 33, Hoffmann András Szilágyi Dezső-u. 31, Szabó Mihály Alapi-u. 8.

Július 30-án:

Rottmann Nővérek Hlatky Endre-u. 5, Stern Vilmos Sztaroveszky u. 8, György József Kapucinus u. 3, Rosenber Lászlóné gróf Teleki Pál u. 22, Régnér és Weisz Árpád vezér u. 82, Szabó Ernő Szilágyi Dezső-u. 19 a, Jakabovits Miksané Batthyány u. 7, Liebermann Emil Várady Zsigmond u. 30, Eisner József Kossuth u. 11, Altmann Sárdorné Szent László tér 4, Molnár Pál Hitler u. 43, Wollák Imre Mezey Mihály u. 14, Rottenberg Izsó Damjanich u. 9, Leichner Adolfné Hlatky Endre u. 3, Poldész Richárd Kossuth u. 13, Komlós Aladár Hitler u. 30, Rózsa Emil Polgárőr u. 11, Kohn Ármán Csaba u. 24, Artz Károlyné Bömer tér 3, Balaskó Ferenc Szent János u. 31, Kovács Margit Horthy Miklós ut 39, Oláh Lajos Mezey Mihály u. 7, Susmann Sándorné Szilágyi Dezső u. 19-a, Margittai András Arvaház u. 9, Bóldi Karoly Bartha Károly u. 5, Blau Arnoldné Szent János u. 26.

Július 31-én:

Háby József Templom u. 9, Hónie David Deák Ferenc u. 9, Weisz József Mátyás király u. 5, Engelstein Ede Hlatky Endre u. 19, Bagossy Mihály és Veres Ferenc Hitler u. 3, Weisz Andorné Mussolini tér 14, Sili Lajos Boeskey u. 1, Karácsony Mihály Kapucinus János-tér 14, Leitmann Istvan Aulich Lajos u. 22, Auerbach József Szaniszló u. 4, Reich Sándorné Franciu u. 27, Schlössinger Albert és neje Kossuth Lajos u. 1, Lusztig Lajos Hlatky Endre-u. 5, Witrael Gábor Favel-u. 14, Slezak Sándorné Blaha Lujza u. 5, Neumann Lipót Baross u. 12, Isomit műgyantagyár Arany János u. 12, Weisz Gyula gróf Csáky u. 9, Havas és Grünfeld Ezredéji Emléktér 2, Rothbart Zoltán Johanna szappanfőző Hlatky Endre u. 21, Székely Mór poz. tőkereskedő Kálvári u. 5, dr. Schwartz Miksa Kossuth Lajos u. 6, dr. Rosenber Dezső Deák Ferenc u. 9, Gambácz Frigyes Gróf Batthyány u. 14, Klein Jakab Szeptember 6 u. 12, Simonits Dezső Liget u. 18, Rubin Wolf Liget u. 24, Perli Mihály Várady Zsigmond u. 48, Rosenfeld Hugó Várady Zsigmond u. 32, Dávidovits József Várady Zsigmond u. 14, Klein József Lahner György u. 5, Klein József és Salamon Sándor Kapucinus u. 4, Borgida Béla Aulich Lajos u. 1, Steiner Szerén Várady Zsigmond u. 46, Benedek László Hlatky Endre u. 21, Szilágyi Rczalia Liget u. 33.

SPORT

Erősít a NAC a jövő idényre

A Nagyvárad AC Budapestben időző vezetősége nagy erővel látott hozzá a csapat megerősítéséhez. Balog II-nek, az Újpest válogatott hátvédjének le szerződésétől tegnap lemondott a NAC elnöke. Mint fővárosi munkatársunk előtt kijelentette:

— Balogh II kért bennünket, hogy tekintsük semmisenek a köztünk — az ő kérésére — létrejött megállapodást. Mi ezt azonnal teljesítettük. Balog II-ről lemondunk. Az Újpest nyilatkozata Balogh II-ügyben korántsem felel meg a tényeknek. A játékos a NAC sohasem csábította, mint ahogyan senkit sem csábított még a NAC.

— Ki az új kiszemelt jelölt a hátvéd helyére?

— Több háttérrel tárgyalunk. Köztük van Ónody is és a salgótarjáni Debreczeni is. Az bizonyos, hogy a védelmünket nagyon komolyan megerősítjük és válogatott színvonalra hozzuk. Kapusunk előreláthatólag Bolemányi lesz, aki Nagyváradra jön és ott fog működni, mint testnevelő tanár, egyben mint a NAC kapusa is.

— Szabad még valamit tudnunk az erősítési tervekről?

— Még egy kis türelmet kérünk. A NAC feltétlenül megerősödik a jövő idényre, de a tárgyalások alatt nem szeretnék a nevekről nyilatkozni. Ugyis olyan nehézségek merülnek fel minden percben, amire nem számíthatott az ember.

Férfiruhákat használtakat, legiobb áron vehet, eladhat **MOLNÁR** használatra üzletében Bémer-tér 1. (udvarban.) Hívásra házhoz jövök.

Megrendezik Magyarország hivatásos ökölvívó bajnokságát

A magyar ökölvívószövetségben hosszas tanácskozások és előkészületek előzték meg a hivatásos alosztálynak azt a döntését, amely szerint az idén első ízben megrendezik Magyarország egyéni hivatásos ökölvívó mérkőzéseit. A mérkőzések rendezője Tasnady József európa-bajnok, a MÖSz hivatásos versenyrendezője írta ki és készítette el a verseny tervezetét. A tervezet szerint a bajnokság első fordulójára augusztus 1-én kerül sor.

— Több háttérrel tárgyalunk. Köztük van Ónody is és a salgótarjáni Debreczeni is. Az bizonyos, hogy a védelmünket nagyon komolyan megerősítjük és válogatott színvonalra hozzuk. Kapusunk előreláthatólag Bolemányi lesz, aki Nagyváradra jön és ott fog működni, mint testnevelő tanár, egyben mint a NAC kapusa is.

Segédmotorosok figyelmébe! Motorkerékpárok, varrógépek speciális javítását garanciával megkezdtem. Használt motorkerékpárt veszek és eladok **JAKAB műszerész** Kossuth Lajos-utca 5. szám. Telefon: 23-30

RÁDIÓ

VASARNAP, JULIUS 26.

- 8.00 Fohász. Szózat. Reggeli zene.
- 8.45 Hírek.
- 10.00 Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból. Igét hirdet Izsák Aladár somogyi új. lelkes.
- 11.00 Egyházi ének és szentbeszéd a Jézus Szíve templomból. A szentbeszédet Körtvélyessy Linczenöld Ferenc hittanár mondja.
- 12.15 Levente-műsor.
- 12.55 Barabás Endre előadása.
- 13.10 Szórakoztató zene.
- 14.00 Művészlemez.
- 15.00 Idősekerü gazdasági tanácsadó.
- 15.45 Vidák József cigányzenekara.
- 16.40 Fáy András, dr Bory István előadása. Közművelődési előadássorozat.
- 17.20 Rádiózenekar.
- 18.10 Illés Endre elbeszélése.
- 18.30 Légierők zenekara.
- 19.20 Regék és meék Mátyás király tölgyei alatt. Közvetítés a csallóközi Bős község határából. Vezető Dövényi Nagy Lajos. Hangfelvétel.
- 19.55 Könnyű olasz zene.
- 20.35 Délibábkisasszony. Mesejáték egy felvonásban.
- 21.20 Filmadalok.
- 21.40 Hírek és löversenyeredmények.
- 22.15 Szórakoztató zene.
- 23.25 Magyar nóták.

Budapest II.

- 11.15 A Postászenekar játszik a Sörkatakomba étteremből.
- 11.15 Szalonötös.
- 11.20 Táncczene.
- 11.40 Óráh Ferenc előadása.
- 18.30 Lipcse, a könyvek ársza. Ista dr Mokosay Julia. Felolvasás.
- 18.55 Weidinger Ede szalonzenekara.
- 19.45 Edes anyanyelvünk. Halász Gyula előadása.
- 22.00 Hírek és löversenyeredmények.
- 20.15 Bacskák Erzsébet zongorázik.

- 21.00 Részletek Verdi: Trubadur című operájából.

HÉTFŐ, JULIUS 27.

Budapest I.

- 6.40 Ébresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 10.15 Székesfővárosi Tűzoltózenekar.
- 11.20 Francia dalok.
- 11.40 A világ legmagasabb embere. — Felolvasás.
- 12.10 Szalonötös.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Szórakoztató zene.
- 15.20 Pertis Jenő cigányzenekara.
- 16.15 Halász Gyula előadása. Biro Lajosról.
- 17.15 Illiczky László tánczenekara.
- 18.00 Közvetítés a csallóközi Somorja község muzeumából és templomából.
- 18.30 Szórakoztató klasszikus muzsika.
- 19.20 A Margitszigeti Szabadtéri Színpad előadásának közvetítése: Bécsi keringő.
- 22.10 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 23.25 Géczy Barnabás zenekarának műsorából.

Budapest II.

- 19.00 Rendőrzezenekar.
- 20.00 Hírek.
- 20.10 Úvegkaptárban a dolgozó méhekkkel. Közvetítés a Svábhegyről.
- 20.40 Kamarazene.
- 21.10 Kertész János utirajza.
- 21.30 Táncczene.

KEDD, JULIUS 28.

Budapest I.

- 6.40 Ébresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 10.15 Szórakoztató zene.
- 11.20 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 11.40 Divattudósítás.
- 12.10 A József nádor 2. honvédkaloz-ezred zenekara.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.

Arany-, ezüst-, briliáns tárgyak. svájci anker **Ács Tibor.** Széchenyi tér 6. órák vétele, eladása, szakszériu alakítása, javítása

- 14.00 Weidinger Ede szalonzenekara.
- 15.20 Szórakoztató zene.
- 16.15 Móra Panka mesét.
- 16.35 Vitéz Kiss Vilmos közéleti főtanácsos előadása.
- 17.15 Hogyan juthat a munkás hazepítési kölcsönhöz. Előadás.
- 17.10 Rác Berci cigányzenekara.
- 18.00 A kassai rádió műsorából.
- 18.25 Az Újvidéki Polgári Dalokör.
- 21.26 Kállay Miklós előadása.
- 22.10 Üzen az otthon. A Vöröskereszt

- bajtársi rádiószolgálat.
- 21.25 Filmadalok.
- Budapest II.**
- 17.15 Ruszin hallgatónknak.
- 18.25 A földművelésügyi miniszterium mezőgazdasági felőrája.
- 19.00 Sthymmel Miklós táncgyűjtése.
- 23.21 Hírek.
- 20.10 Ügetőversenyeredmények.
- 23.20 Lovászj Ferenc cigányzenekara.
- 21.00 Szendrey Ákos néprajzi előadása.
- 22.19 Balettzene.

APRÓHIRDETÉSEK

Oktatás

Okleveles tanár vállalja 1-2 magán- és pótvizsgások előkészítését. Beöthy Ödön utca 42. 727

Lakás

Üzlethelyiséget keresek főteri vagy forgalmas helyen. Ügynök díjazva példgére kiadoba. 773

Kiadó 2 szoba butorral vagy anélkül. Érdeklődni: Wurst fűszerüzlet. 759

Központban elegánsan butorozott szoba kiadó. Cimeket „Pontos fizető” jellegére a kiadoba kérünk. 758

Különbejáratu üres szobát központban vagy központhoz közel keres tisztviselő. Cimet a kiadoba kér. 760

Lakatos üzem céljára keresek világos helyiséget központ közelében. Kolozsvári József, Városliget-u. 20. 757

Adás-vétel

Öt szobás fürdőszobás, azonnal bekölhető magánház ezer négyszög méter befásított telken, 25 méteres beépíthető utcaj fronttal eladó. Megtekinthető naponta 10-12-ig. Andrassy u. 47. Ügynököket nem díjazok. 776

Eladó azonnal Keszthelyen közel a Baltonhoz és Hévízhez a város közepén tehermentes ház 2 szobás és egy 1 szobás lakással 26.000 pengőért. Cim a kiadoban. 767

Három holdas szőlő épülettel eladó. Török Ignác-u. 31. 784

Daráló 2 m. hosszú 60 cm. átm. kővekkal, 50 cm. átm. öntöttvas üzemi porszívó, 1 termény pörkölő eladó. Kerezsi J. Szeptember 6-utca 87. 781

Püspökiúrdőbe eladó 7000 P-ért kőből épült 2 szobás nyaraló. Érdeklődni Szilvássy, Bém-u. 9. 780

Komplett ebédlőbutor, különböző régi butorok, szobacosett, lámpák, tükrök, festmények, stb. eladók. Sánc-utca 5. 779

Meteor vagy Zephír kálvihat vesz Petróvics, Teleki-utca 28. 770

Vennék mosóüstöt, katlant, spórt jó állapotban. Cimet kiadoba kérek. 768

Eladó Orion rádió 177 csúcssuper, alig használt, alkalmi vétel, Schvoy és Tarr rádióüzlet. 765

Eladó új diófa asztal, 4 székkal, új rekamié két személyes, két szárnyas dupla új ablak Kálvária-utca 33. 765

Különféle

Brandisz magánnyomozó iroda nyom., megfigyel., informál., Nagyvárad, Hodcsy-u. 30. 774

Bevezett fűszerüzlet forgalmas helyen átadó. Cim a kiadoban. 778

Legmodernebb előfűtéses villany és víz melegvíz rendszerben. Kálvária, Rákóczi u. 31. Bányászati utca felől.

Paragázzal poloskát, molyt, tetveket, azok petéit falból, padozat alól, butorból, felelősséggel irtja, Paragáz szolgálat. Szigligeti-utca 7. szám. Telefon: 21 96. 664

37 katastrális hold szántóföld egy darabban, nagyvárad szénapiactól 10 percre azonnal bérbeadó hosszabb időre. Váradszöllös, római katolikus plébania. 743

Kölcson kapható, épületjavítási, mezőgazdasági beruházási célokra. Hitel, szövetkezettől, Gróf Bethlen István-u. 6. szám. 745

Figyelem! Kitűnő helyen gyönyörűen berendezett női konfekció üzlet árúval műhellyel, családi okok miatt eladó. Érdeklődők „18.000” jellegére a kiadoba irjanak. 744

Allást keres

Hús éves érettségizett római katolikus vallású lány, állást keres, kevés irodai gyakorlattal, gépir., gyorsír. Cimet „Érettségizett” jellegére kiadoba. 783

Szépen mosok, vasalok, takarítok, hazakhoz ajánlkozom. Horvat Gyuláné Iskola-u. 7. 768

Idősebb keresztény iparos raktárnok, gondnok vagy ehhez hasonló állást keres. Esetleg garanciával. Cim a kiadoban. 754

Gyermek mellé ajánlkozok fiatal leány gyakorlattal. Cimet a kiadoba kér. 755

Allást nyee

Gyors. és gépirásban teljesen perfekt öskeresztény tisztviselőnt keres azonnaira Nagyvárad Takarékpénztár. — Németül tudók előnyben. 771

Gépirásban jártas segítőket keresek, diktáláshoz napi 2-3 órai munkára. Leveleket „Megfizetem” jellegére a kiadoba. 769

Sás és nád kitermeléséhez és feldolgozásához üzemetelőt és munkásokat keresek Laendlerné, Biharpuspöki. 782

Ügyes, gyakorlott kiszolgálólányt alkalmaz Polgár könyvüzlet. 772

Kísérítő pénztárosnőt keresek. Jelenkezni szombat délután Kovács Erzsébet Szőlőfűrt kereskedés, Mussolini tér 10. 762

Keresünk azonnali belépésre iekolai végzettséggel, fiatal keresztény irodai gyakorlattal tisztviselő-utazót. Ajánlatokat a kiadoba „Favállalat”. 764

Cipész munkások azonnal felvételnek a We-Gó cipőgyárban Báhory-utca 12. szám. 761

Elveszett

Elveszett Barabás Péter névre kiállított 4 személyes kenyérgyeg. Kérem a megtalálót adja Szeptember 6-utca 109. 772

Elveszett Jambor István névre kiállított kenyérgyeg. Megtalálót kérem adja le a kiadoba. 777

KIADÓFULAJDONOS:

szent László-NYOMDA R-T

Fő- és felelőszerkesztő: **Dr. Pál Árpád** Felelős kiadó: **Dr. Scheffler Ferenc** a Szent László-nyomda Rt. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda Rt. körkörös géppel Nagyvárad, Szilagy Dezső-utca 5. szám.